

INDI KATOR RAPPORT EN

Indikatorrapporten 2025
Lansering av **kapittel 1**

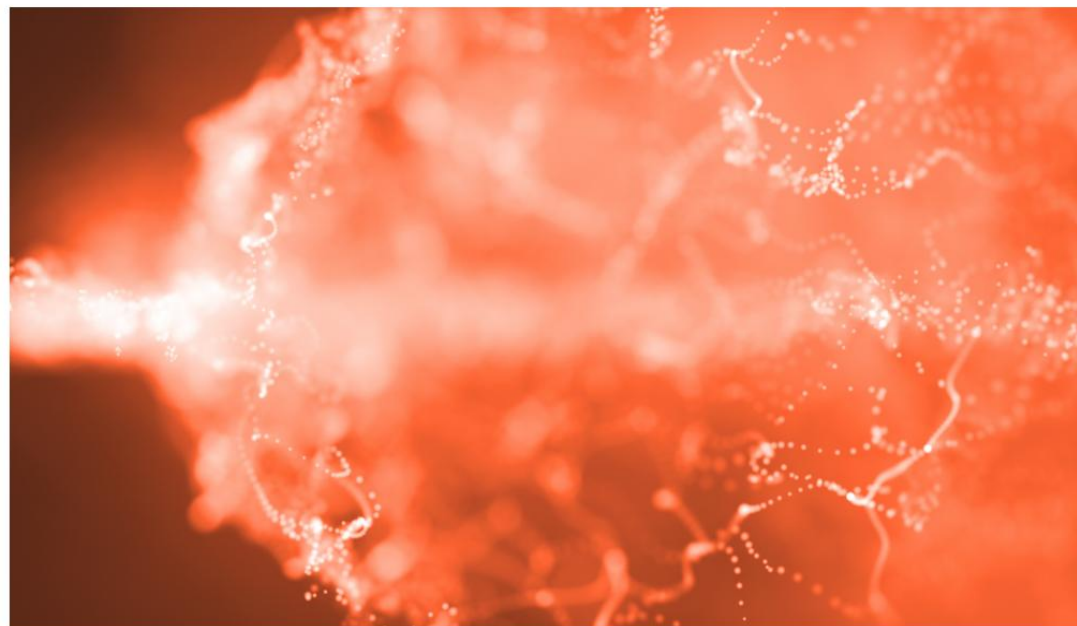
*Fag-til-lunsj seminar
hos Norges forskningsråd
16. juni 2025*

Indikatorrapporten finner du på nettet

INNHold

Indikatorrapporten

- ✓ 1. Forskning og utvikling
- ✓ 2. Internasjonal FoU
- ✓ 3. Mennesker i FoU
- ✓ 4. Bevilgninger og virkemidler
- ✓ 5. Immaterielle rettigheter
- ✓ 6. Vitenskapelig publisering
- ✓ 7. Innovasjon i Norge og Europa

Indikatorrapporten har som mål å gi et helhetlig bilde av det norske FoU-systemet. I 2024-utgaven av Indikatorrapporten tar de tre første kapitlene for seg status og utvikling i utgifter og menneskelige ressurser til FoU i Norge og internasjonalt. Det fjerde kapitlet omhandler bevilgninger og virkemidler for innovasjon og FoU i næringslivet og offentlig sektor. To kapitler er viet resultater av FoU og innovasjon i form av immaterielle rettigheter og vitenskapelig publisering, og det syvende ser spesifikt på innovasjon.

**INDI
KATOR
RAPPORT
EN**

Agenda

- FoU i næringslivet
- FoU i instituttsektoren
- FoU i universitets- og høgskolesektoren
- Doktorgrader
- Total FoU og internasjonal FoU

- Spørsmål?

FoU-aktivitet i 2023

SSB ved/

Erik Fjærli

Kristoffer Rørstad

Hebe Gunnes

Frøydis Steine

Kaja Wendt

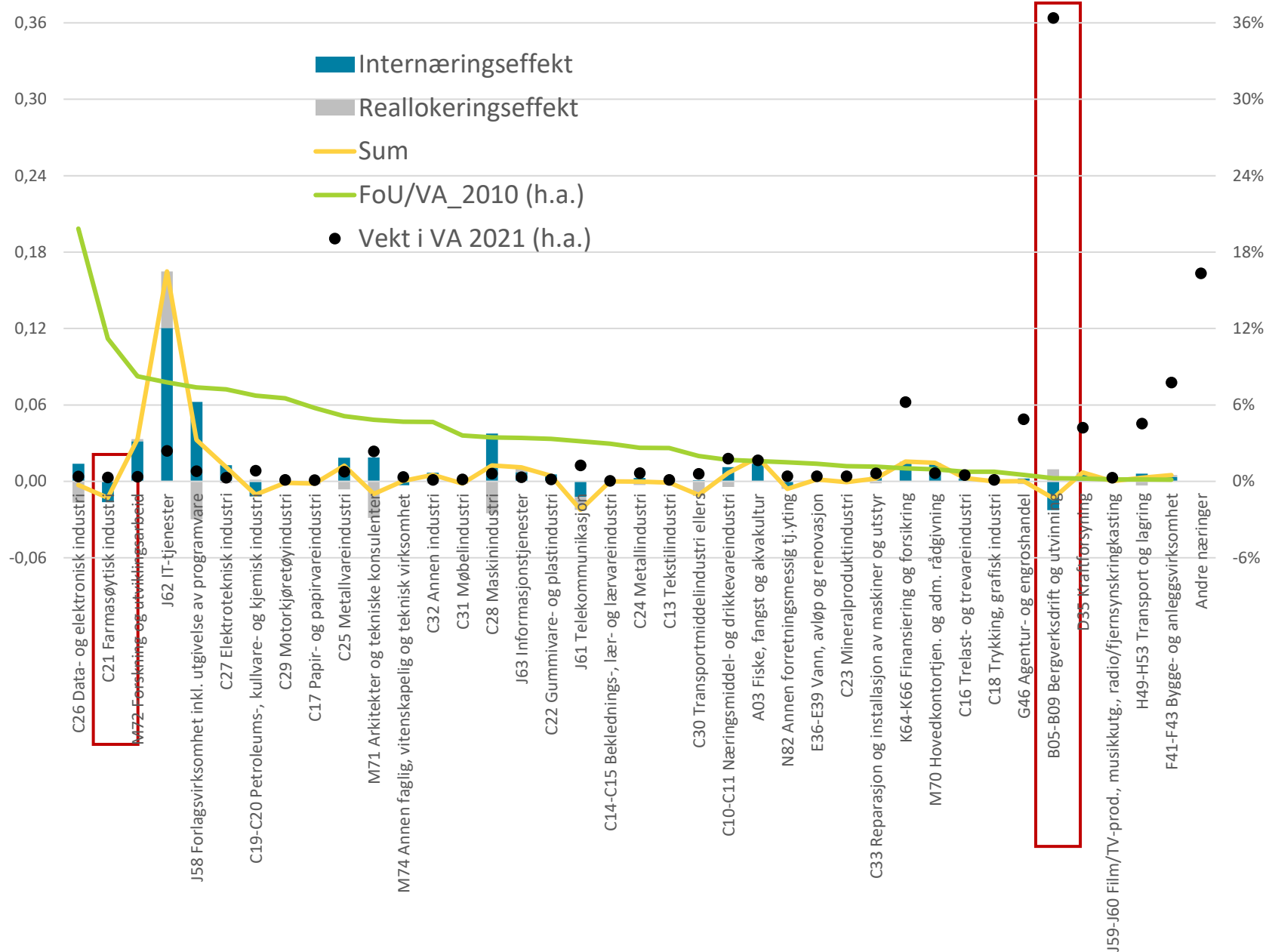
FoU i næringslivet

Erik Fjærli

16. juni 2025

**INDI
KATOR
RAPPORT
EN**

Dekomponering av endringer i FoU-intensitet fra 2010 til 2021

Alle næringer: økning fra 1,12 % til 1,39 %

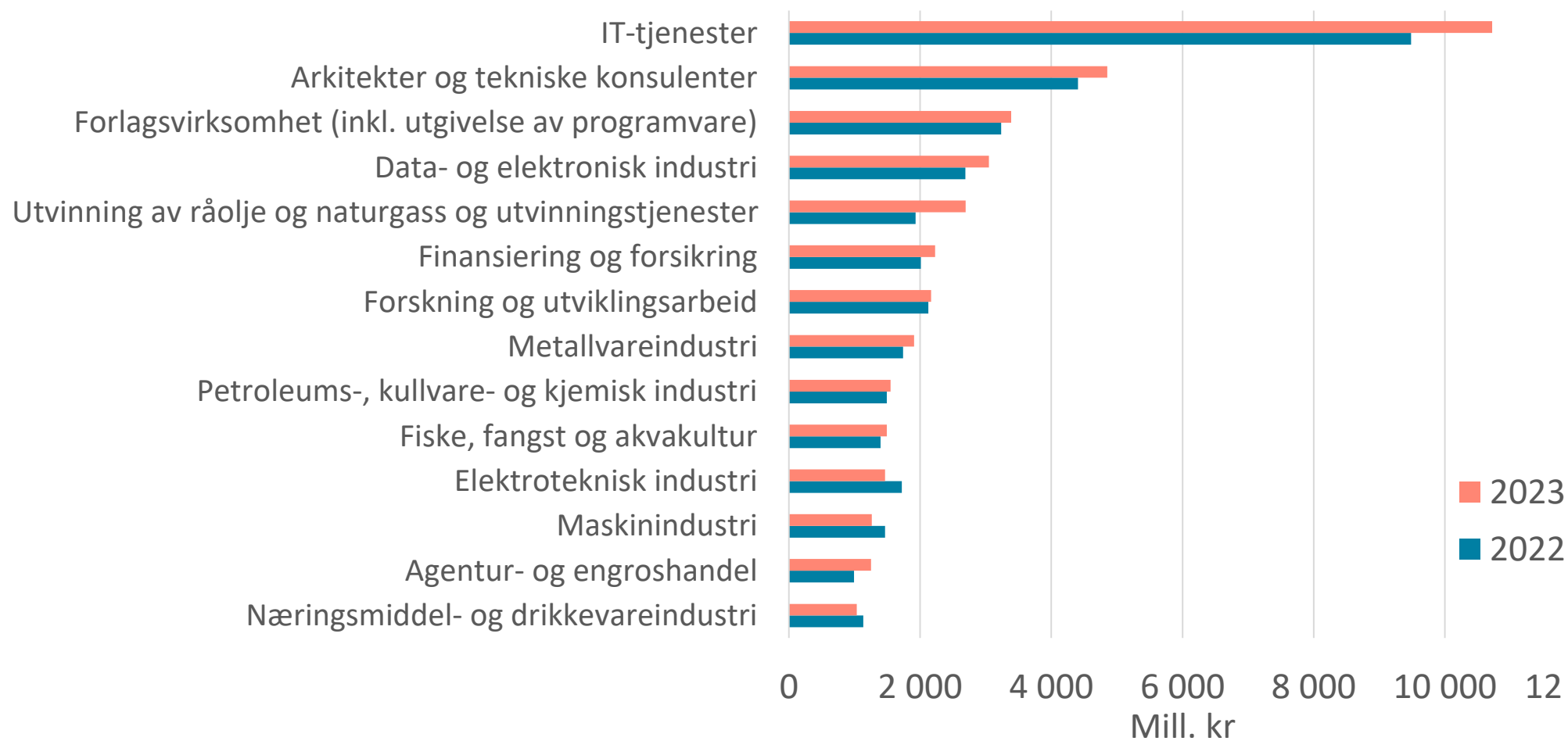
- «Stort bidrag» (FoU-intensiteten og bidraget til V økte mye)
 - J62 IT-tjenester**
 - M72 FoU-arbeid
- «Har også bidratt» (FoU-intensiteten økte mye, bidraget til V krympet lite)
 - J58 Forlagsvirksomhet inkl. utgivelse av programvare**
 - C28 Maskinindustri
 - C25 Metallvareindustri
- «Næringer i vekst, men med nedgående FoU-intensitet»
 - C21 Farmasøytisk industri**
 - B05-09 Bergverksdrift og utvinning**

• Stor forskjell i påvirkning av total FoU-intensitet

**INDI
KATOR
RAPPORT
EN**

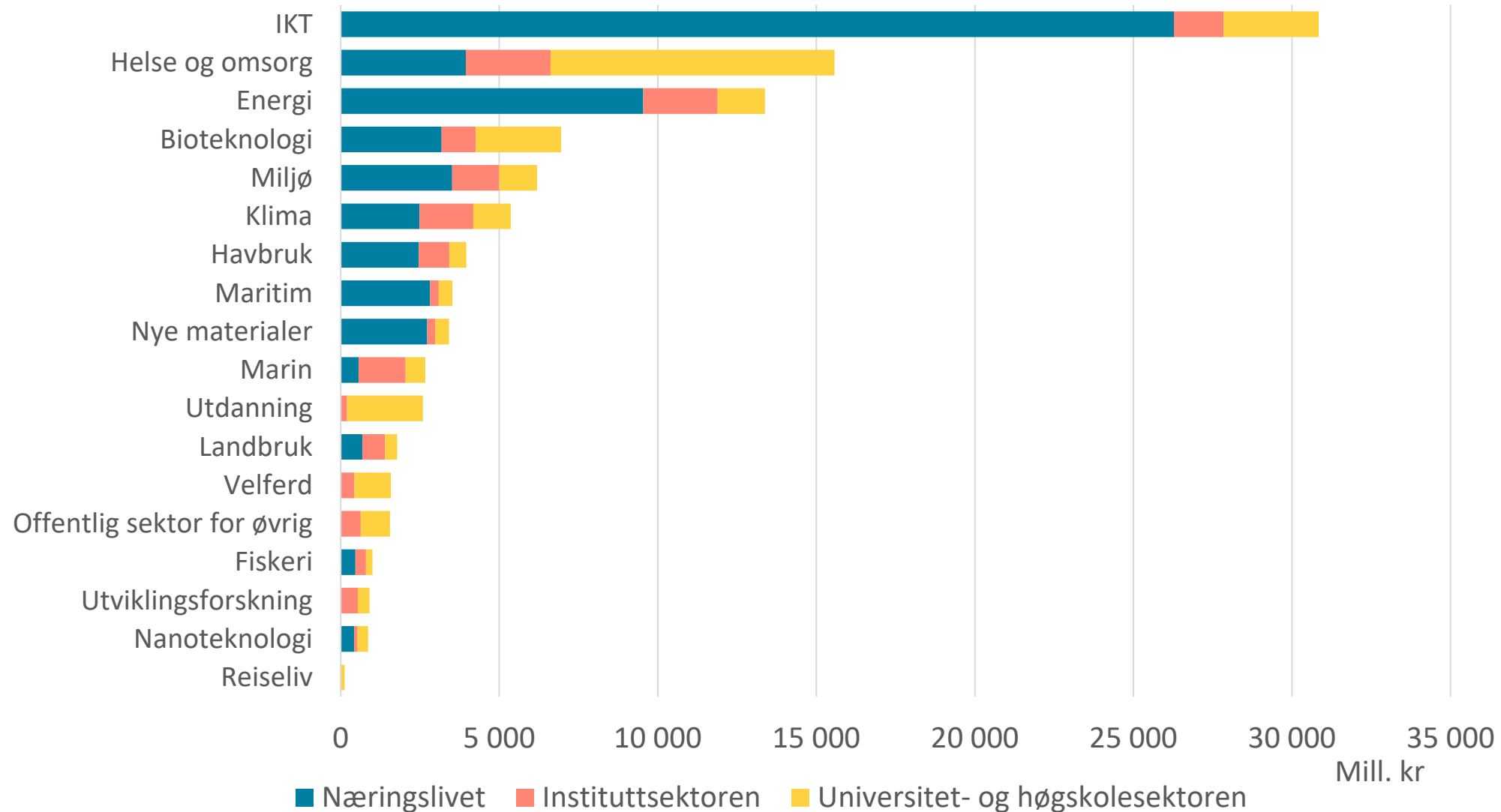
IT-tjenester er størst og vokser mest

Kostnader til egenutført FoU. Løpende priser

Det forskes mest innen IKT – og næringslivet gjør mest

Driftsutgifter til FoU etter temaområde

Hvilke næringer er med i FoU-undersøkelsen?

Undersøkelsen dekker i utgangspunktet foretak med minst 10 sysselsatte.

I undersøkelsen for 2023 inkluderes også foretak med 5-9 sysselsatte. Det publiseres tall med og uten denne gruppen. Undersøkelsen dekker følgende næringer:

• **Industri** (C10-C33)

• **Tjenesteytende næringer:**

- Agentur- og engroshandel (G46)
- Transport og lagring (H49-H53)
- Informasjon og kommunikasjon (J58-J63)
- Finansiell tjenesteyting og forsikring (K64-K66)
- Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting (M70-M72, M74.9)
- Annen forretningsmessig tjenesteyting (N82.9)

• **Andre næringer:**

- Fiske, fangst og akvakultur (A03)
- Bergverksdrift og utvinning av råolje og naturgass (B05-B09)
- Kraftforsyning (D35)
- Vann, avløp og renovasjon (E36-E39)
- Bygge- og anleggsvirksomhet (F41-F43)

Undersøkelsen inkluderer ikke forskningsinstitutter i næringen "Forskning og utviklingsarbeid" (M72). Disse dekkes i stedet av [FoU-statistikk for instituttsektoren](#).

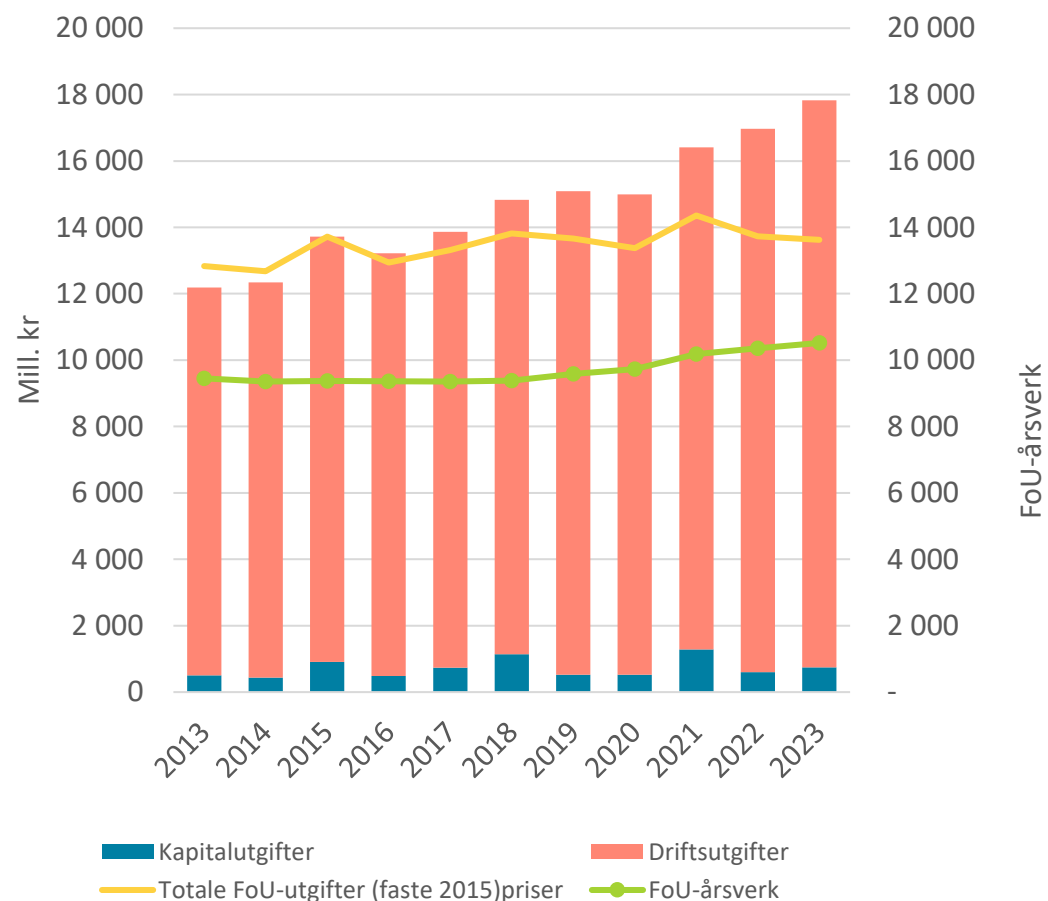
FoU i instituttsektoren

Kristoffer Rørstad

16. juni 2025

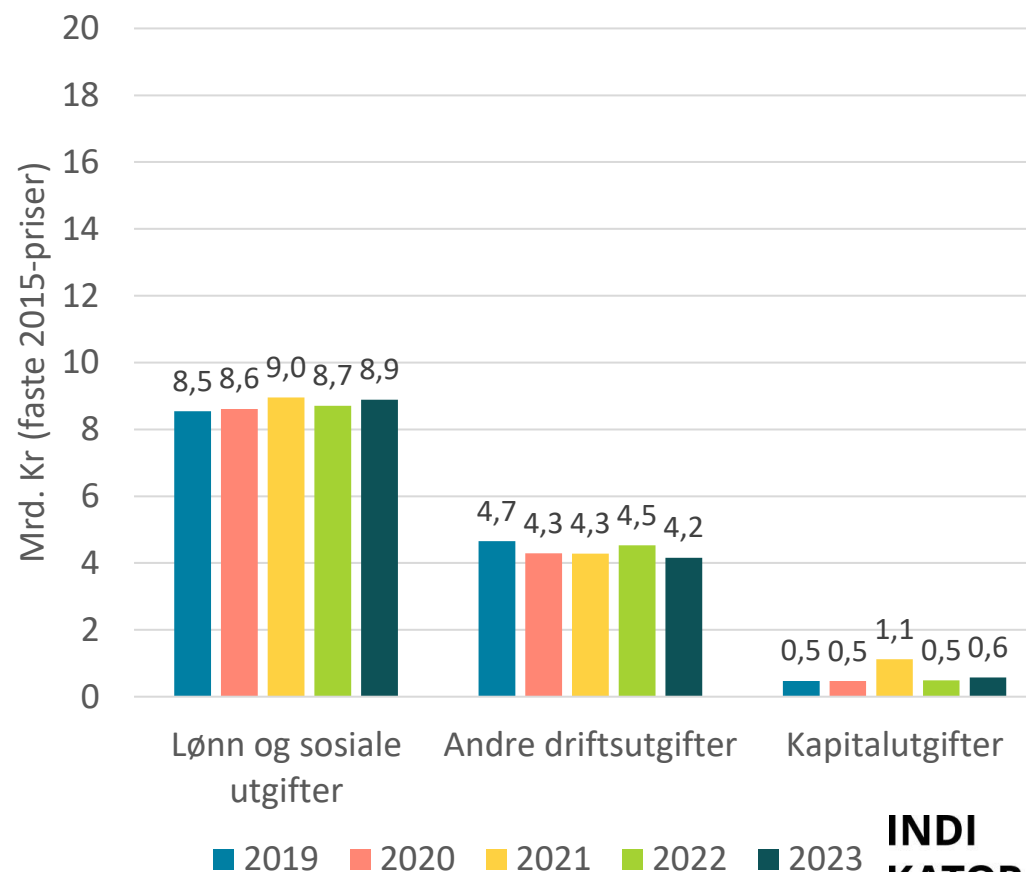
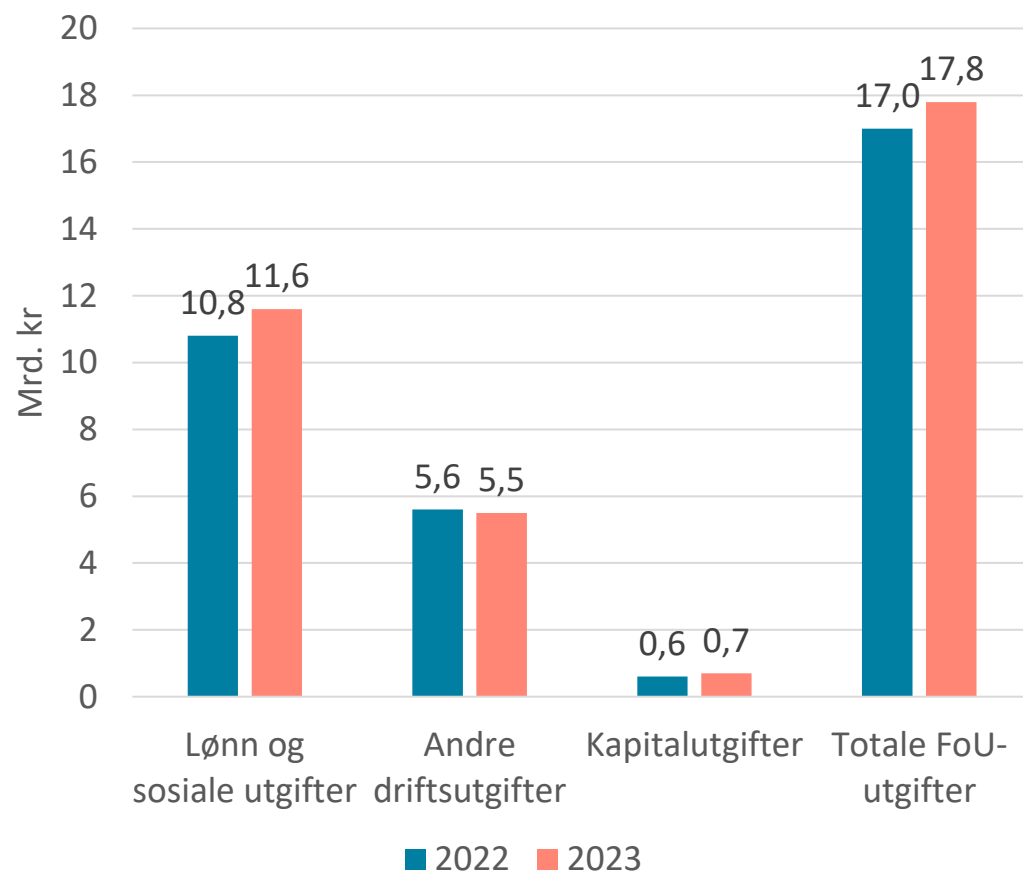
**INDI
KATOR
RAPPORT
EN**

17,8 milliarder kroner til FoU i 2023

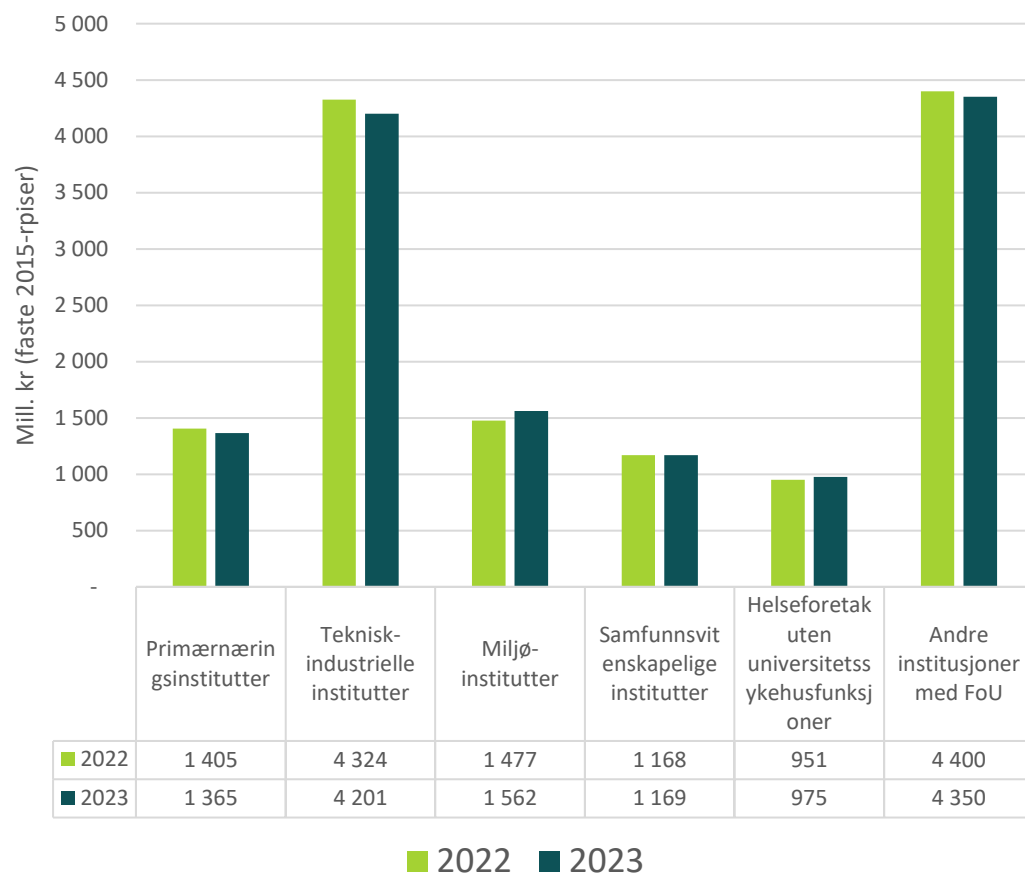
- 17,8 mrd. kr i 2023
- Vekst på nesten 900 mill. kr fra 2022, nominelt 5,1%
- Justert for prisvekst (5,9%) blir det likevel en realnedgang på 0,8%
- Samtidig har FoU-årsverkene økt med 1,5%

FoU-utgifter etter utgiftsart, vekst i lønn, realnedgang i andre driftsutgifter

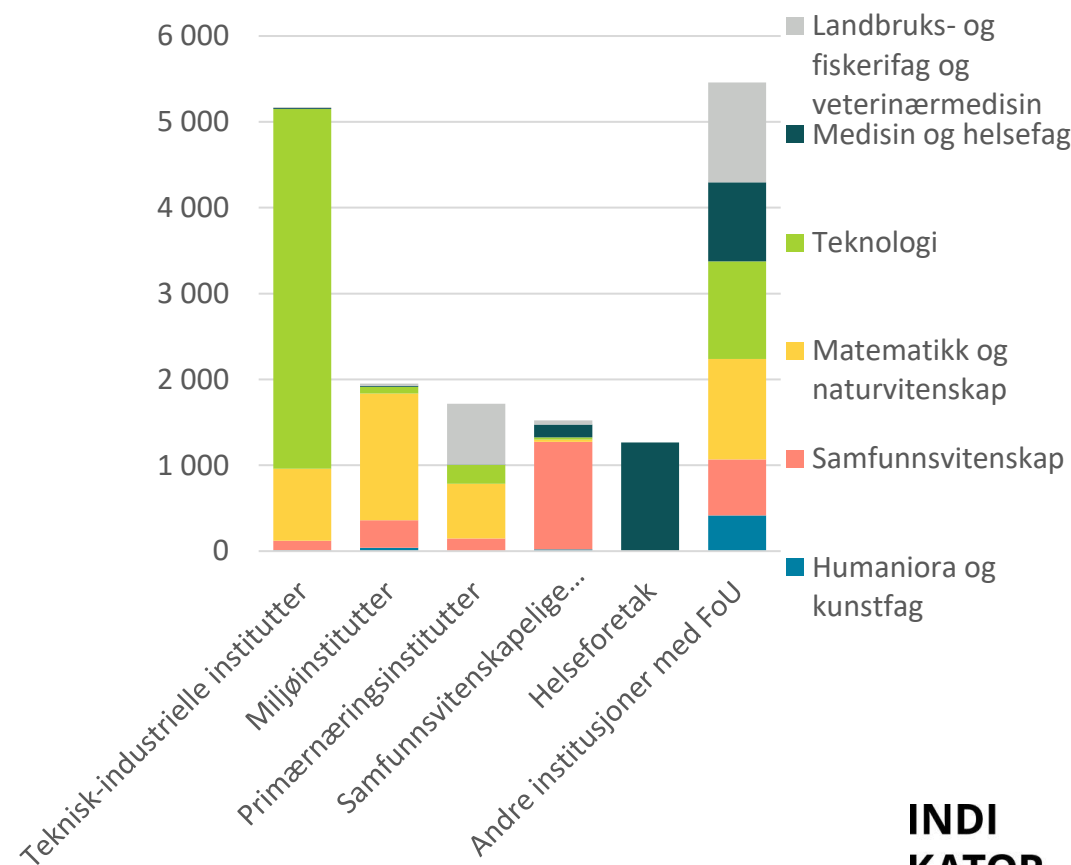
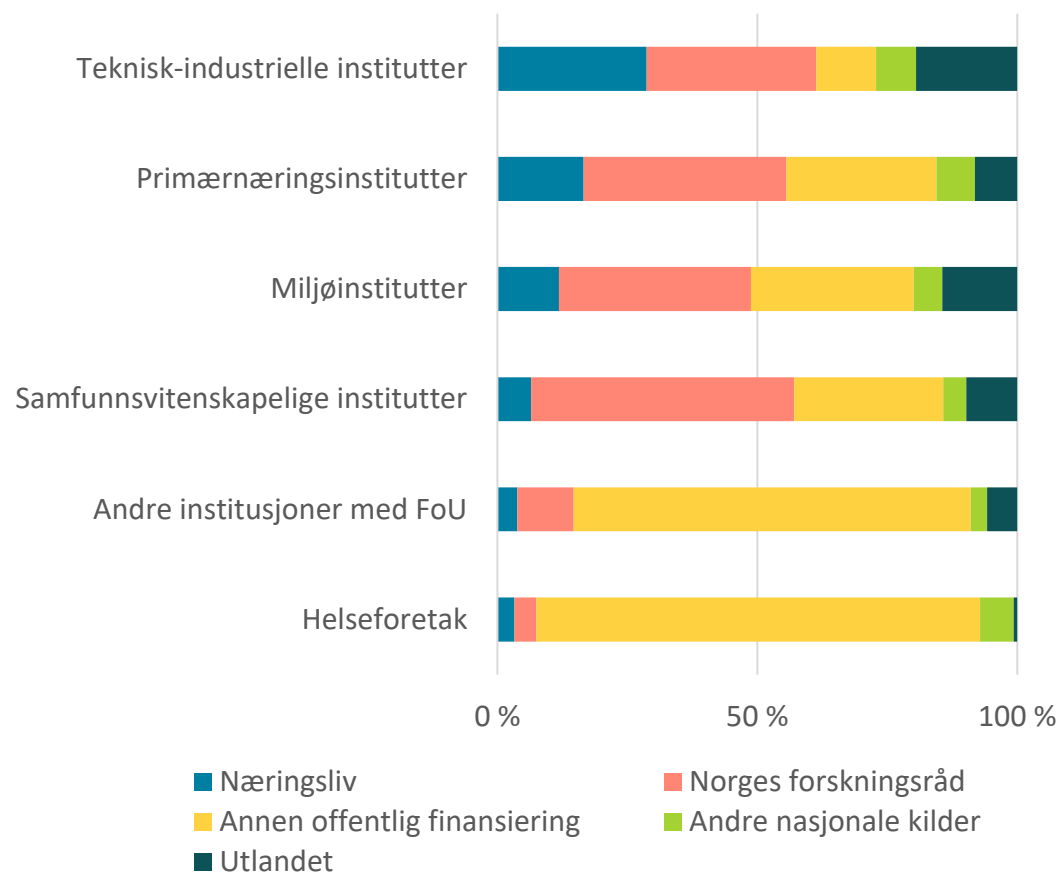
**INDI
KATOR
RAPPORT
EN**

Realvekst for miljøinstitutter og helseforetak, resten har realnedgang eller nullvekst

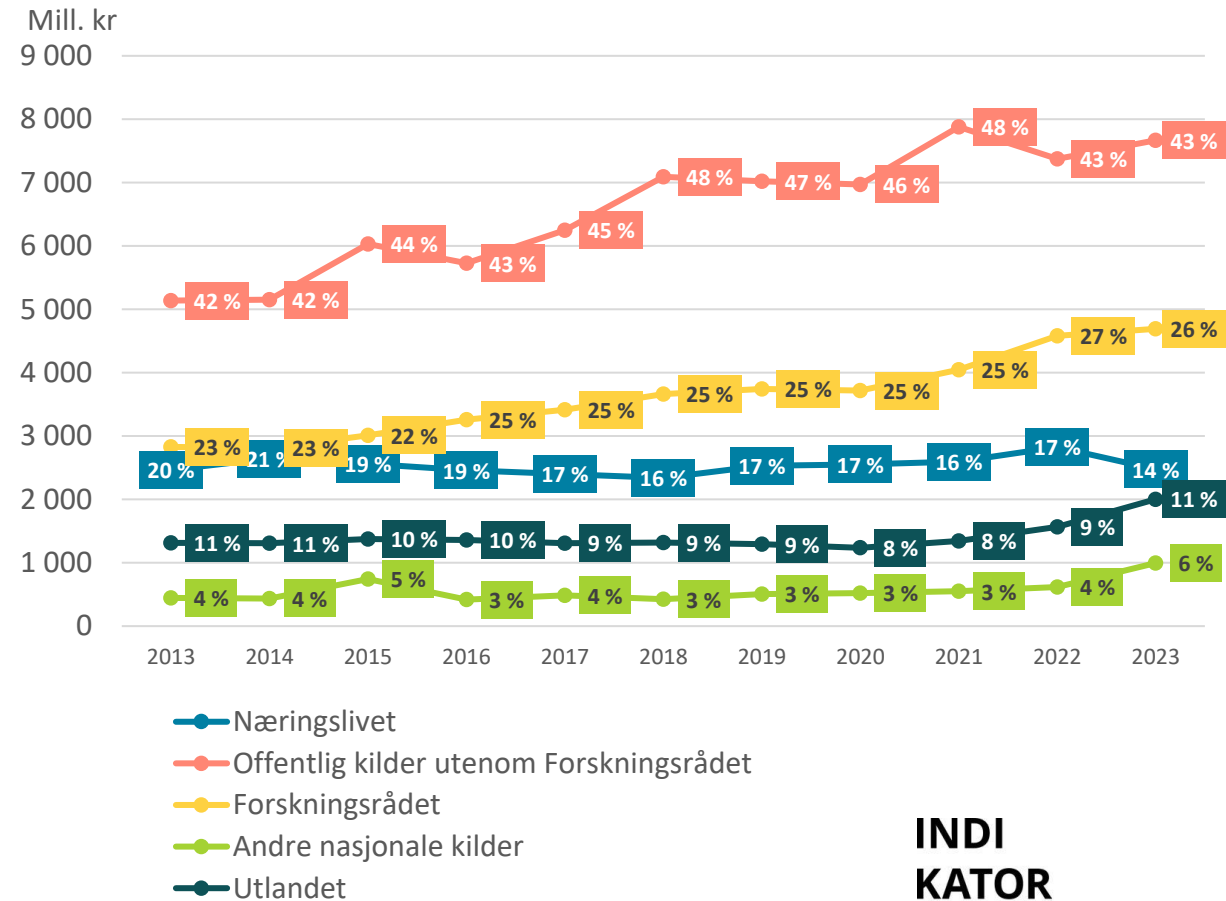
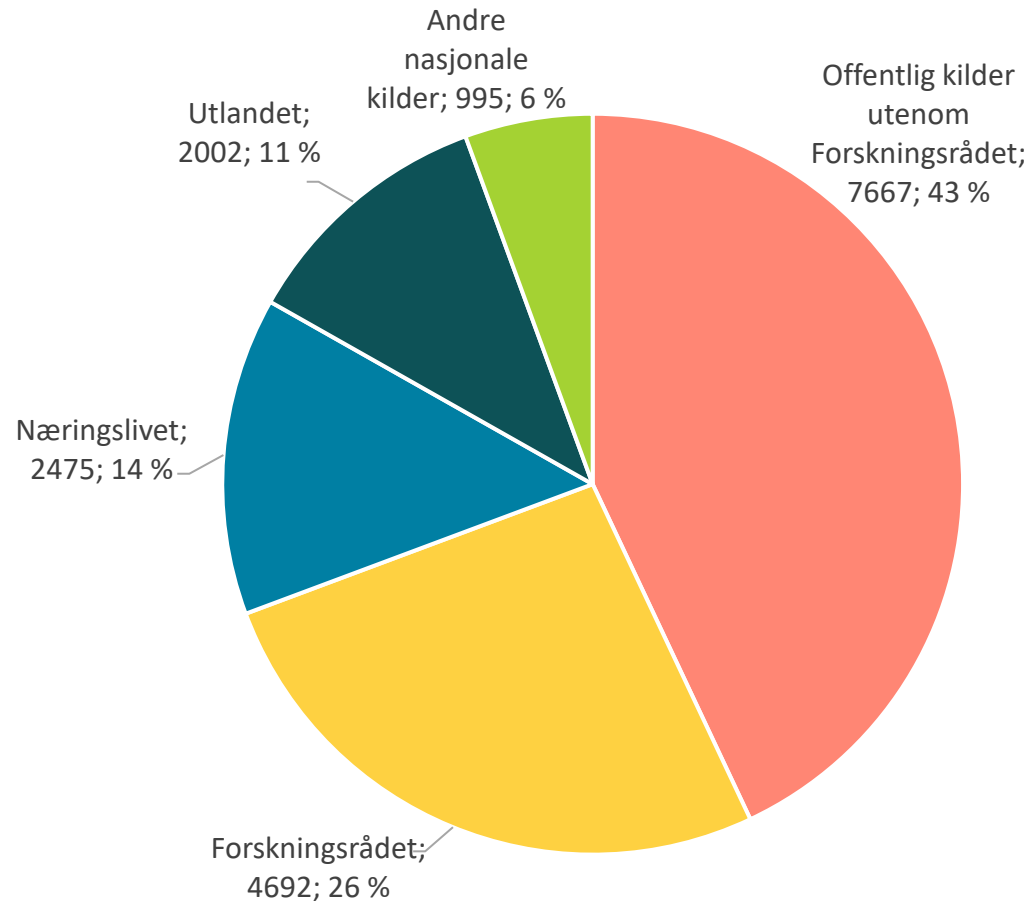

- Helseforetak (+2,5%) og miljøinstitutter (+5,7%)
- Samfunnsvitenskapelige (0%)
- Andre institusjoner (-1,1%)
- Primær, teknisk-industrielle (begge -2,9%)
- Hele sektoren (-0,8 %)

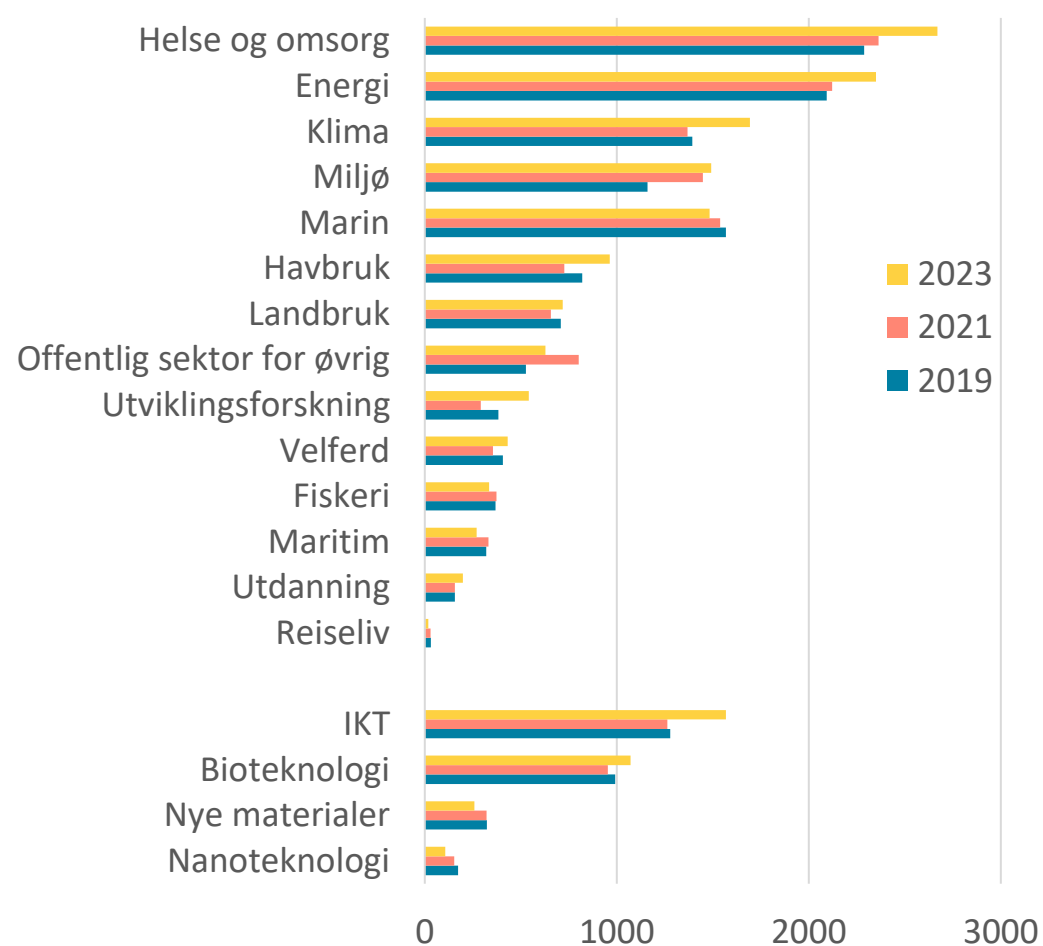
Ulik finansieringsstruktur og fagområdetilknytning

Offentlig finansiering har vært stigende (70%), næringslivets andel har falt (14%)

13 mrd. kr, 81% er tematisk rettet FoU

- Helse og omsorg, energi, klima og miljø, samt blå områder er store i instituttsektoren. I tillegg også IKT
- Klima, energi, havbruk og IKT har vokst mer enn gjennomsnittet.
- Miljø, marin, fiskeri, landbruk, maritim har vokst mindre
- Kan ikke forvente prioritering av alle områder. Vekst skjer på bekostning av hverandre

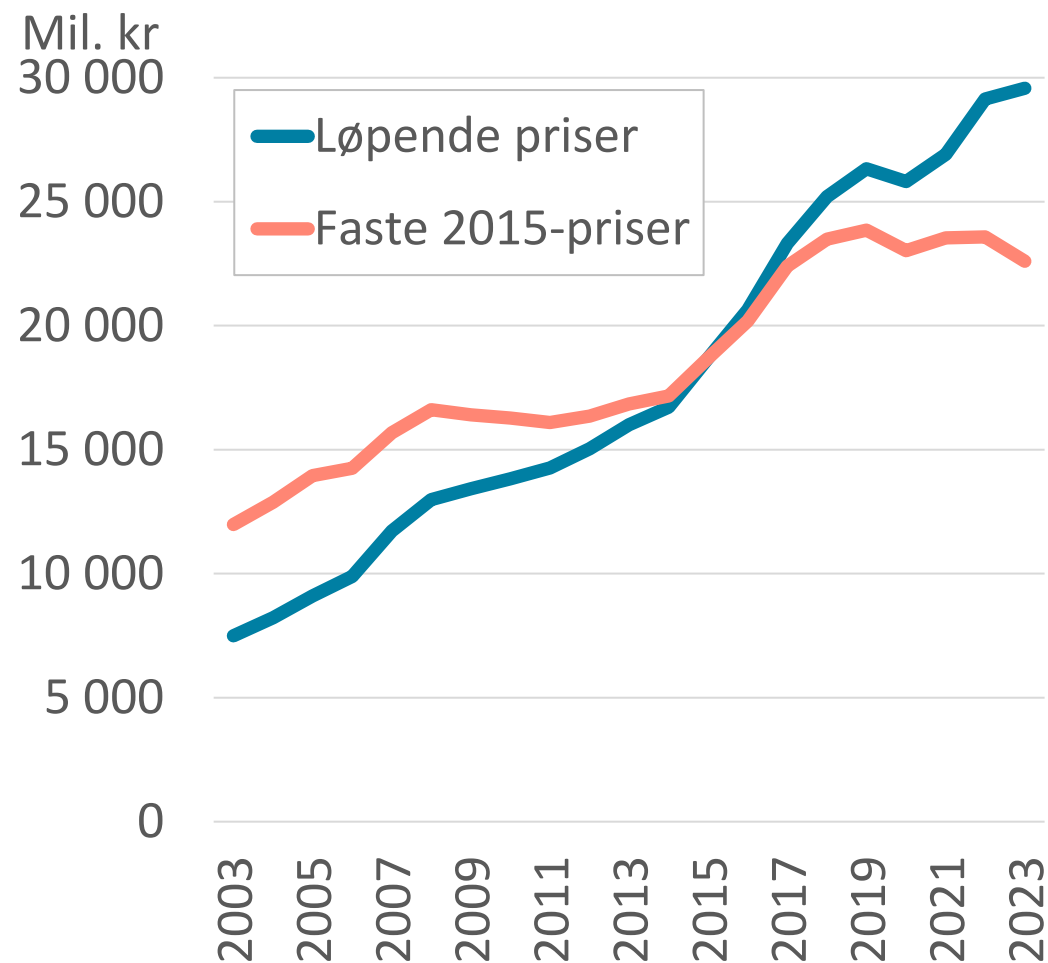
FoU i universitets- og høgskolesektoren

Hebe Gunnes

16. juni 2025

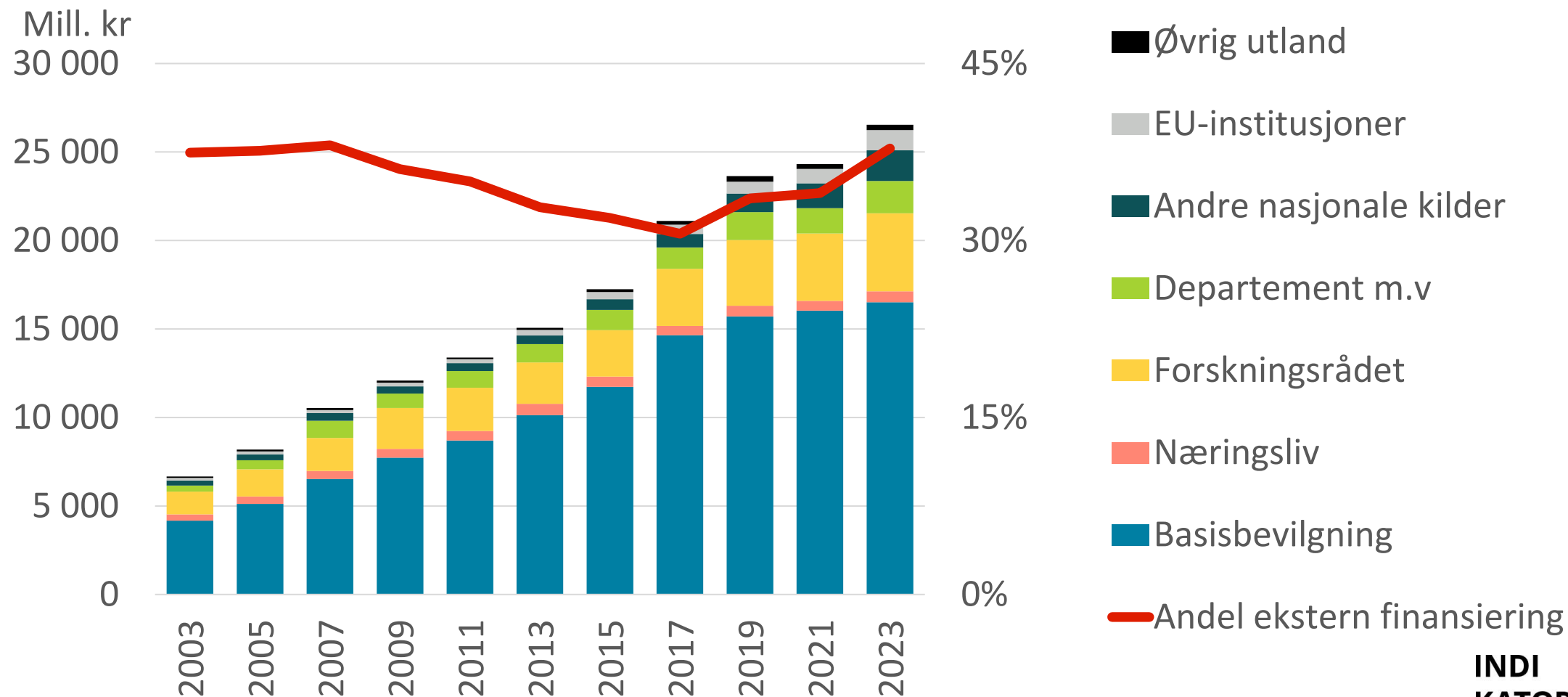
**INDI
KATOR
RAPPORT
EN**

Realnedgang i FoU-utgifter fra 2021 til 2023

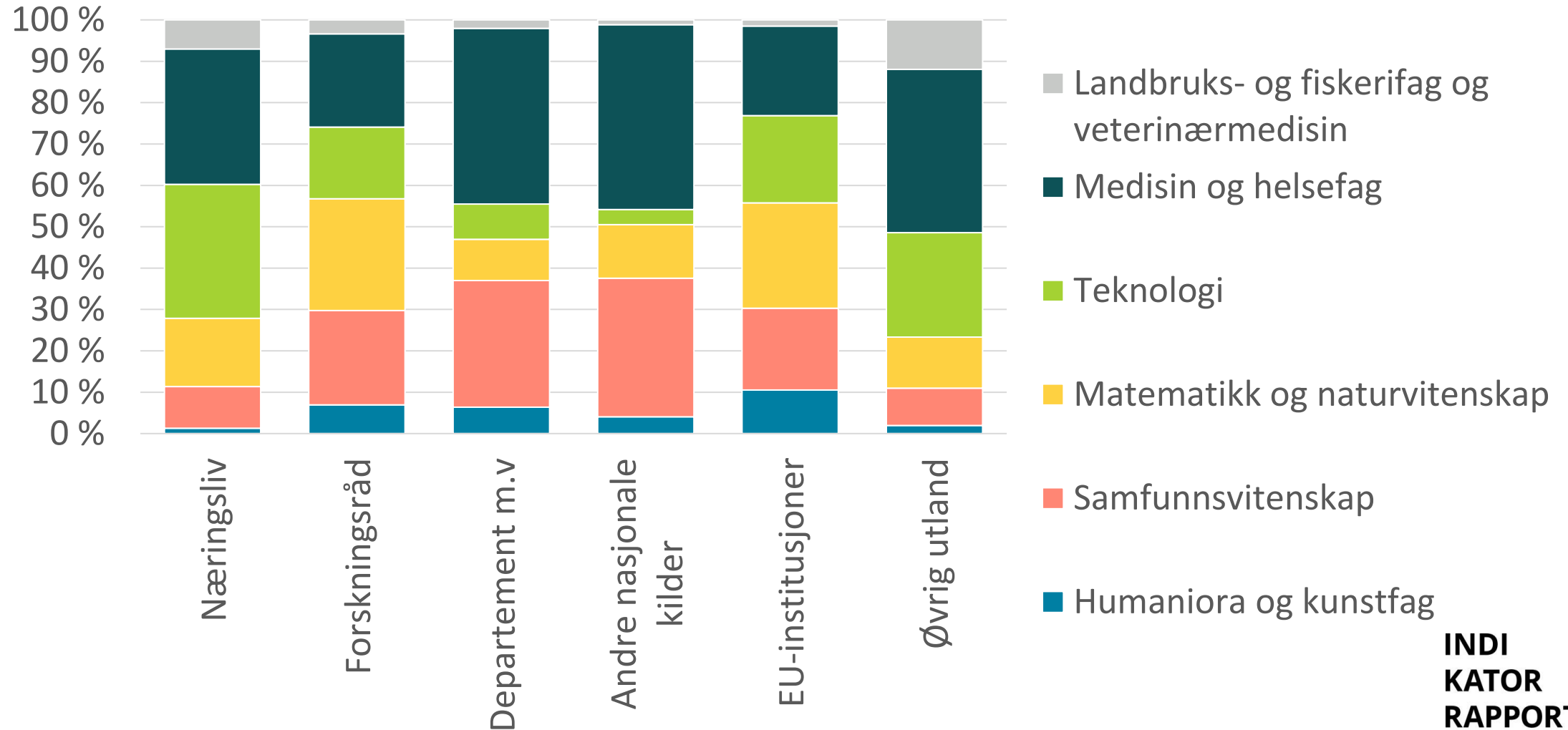

- 26,9 mrd. kr til FoU i 2023
- Realnedgang på 2 prosent fra 2021
- Nedgang i både driftsutgifter og kapitalutgifter
- Nær 42 000 personer deltok i FoU i sektoren
- Det ble utført 17 400 FoU-årsverk

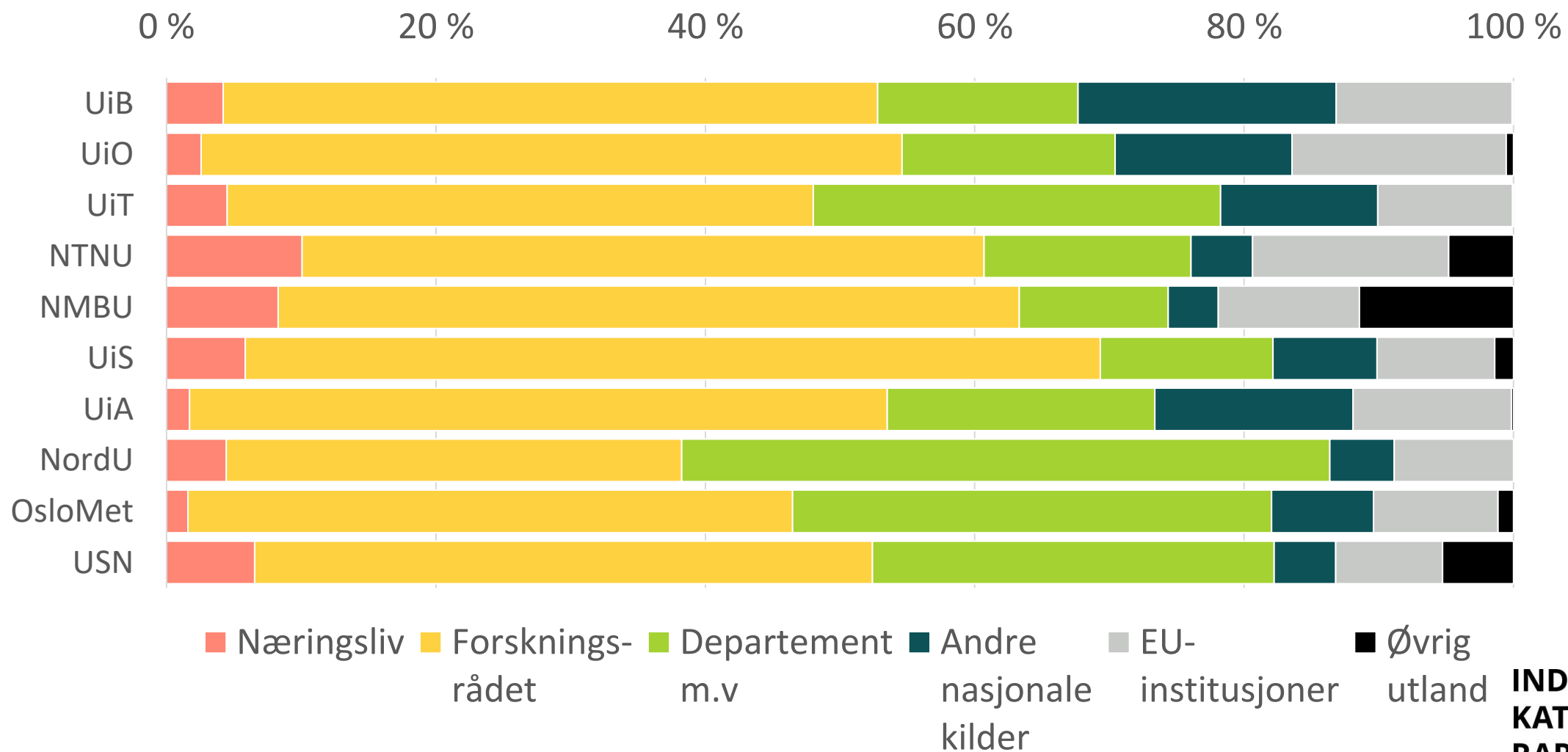
Vekst i ekstern finansiering

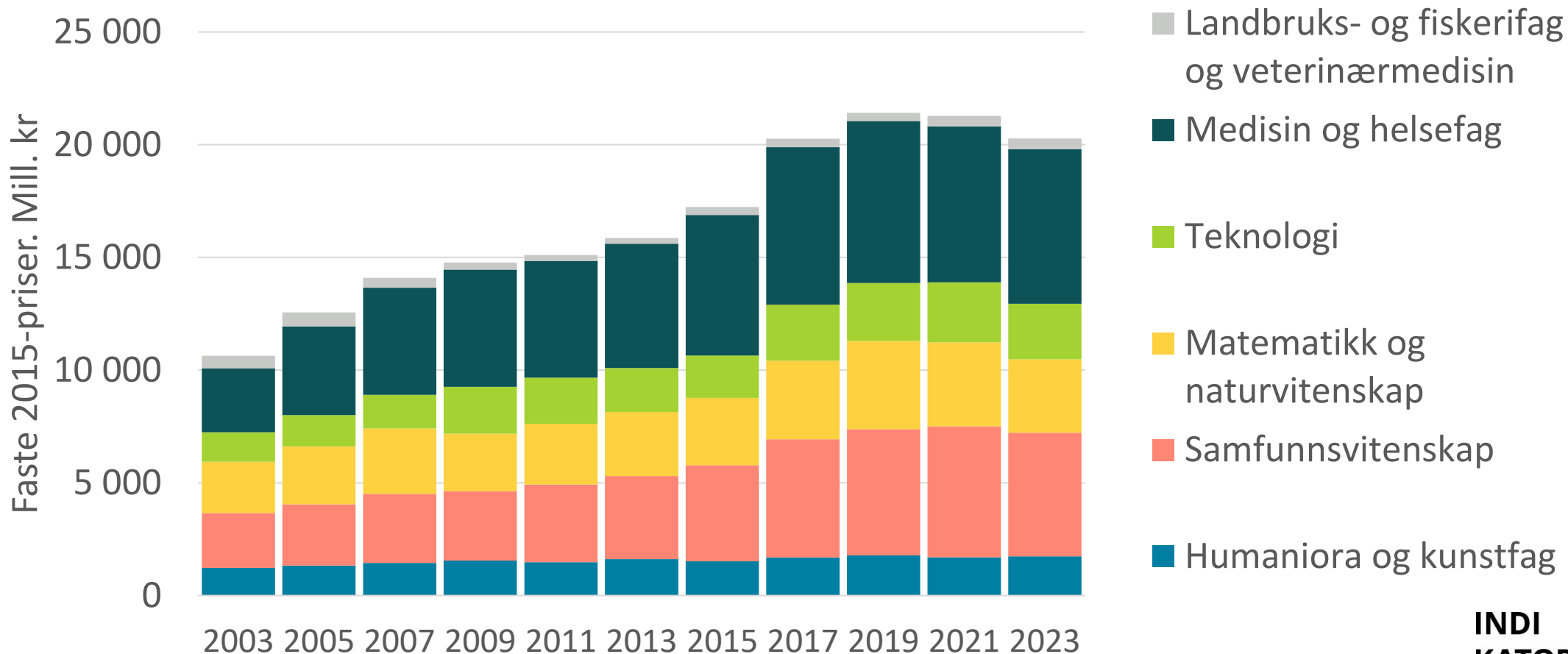
Matematikk og naturvitenskap henter mest midler fra Forskningsrådet og EU-institusjoner

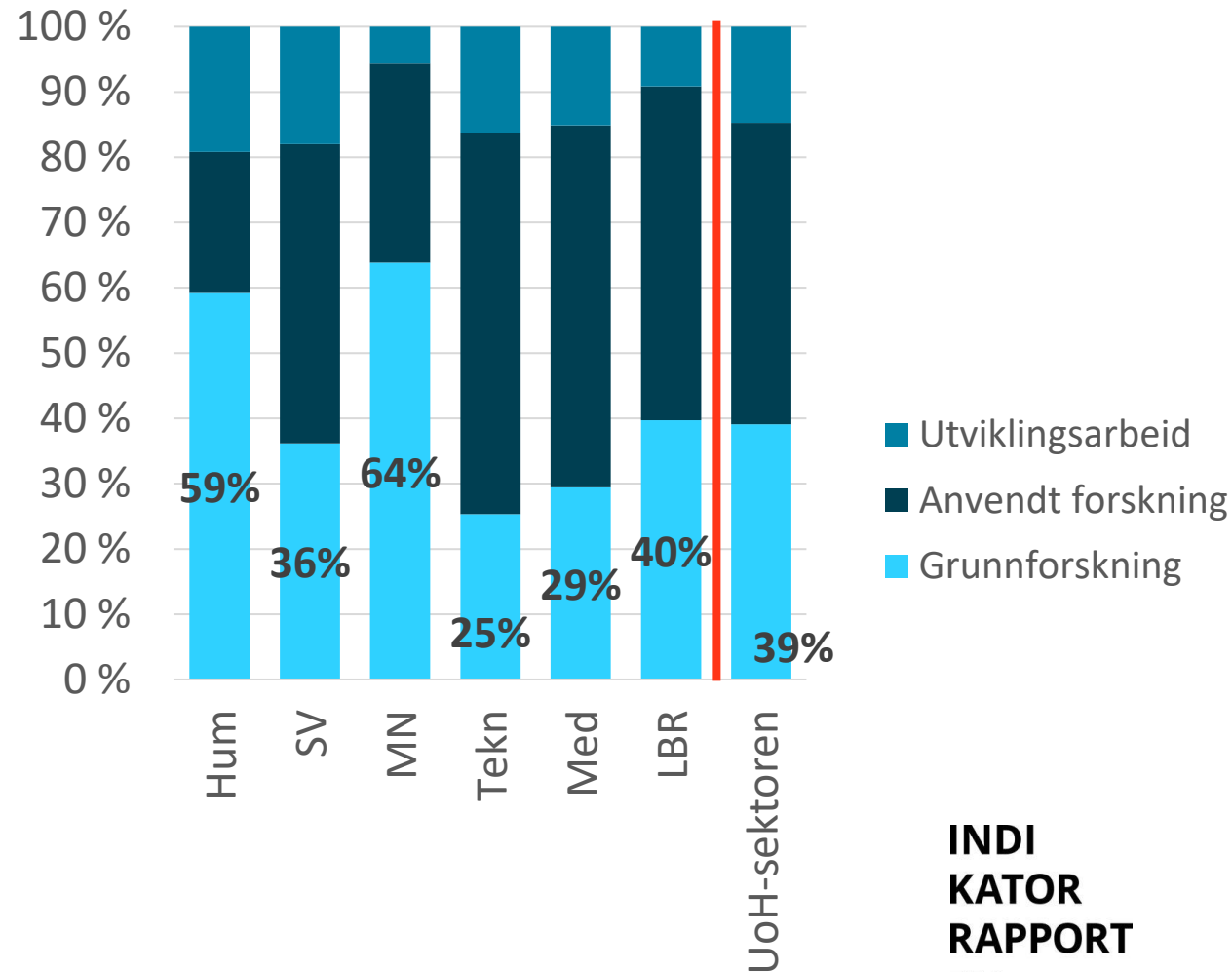
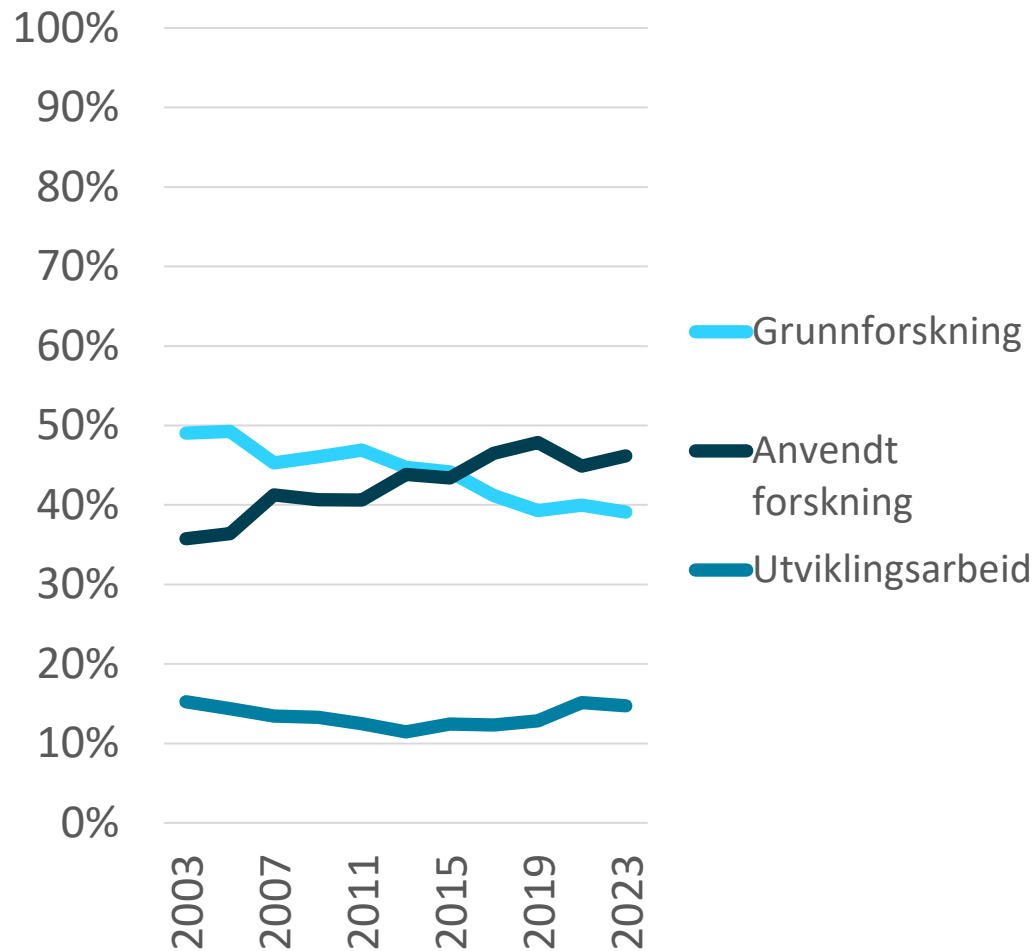
Ulike finansieringsmønstre ved universitetene

Mer samfunnsvitenskap og medisin og helsefag

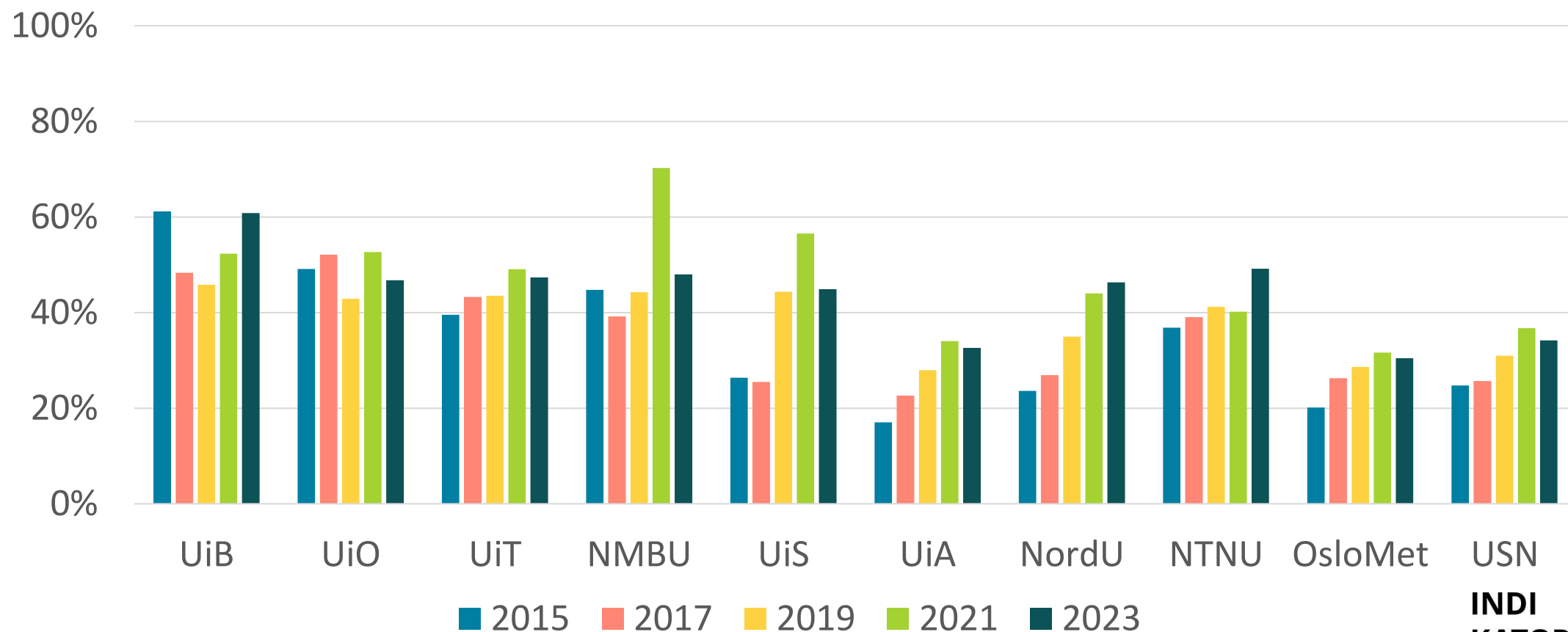

Lavere andel grunnforskning

Internasjonalisering – hva skjer fremover?

Andel internasjonalt prosjektsamarbeid

Doktorgrader

Frøydis Steine

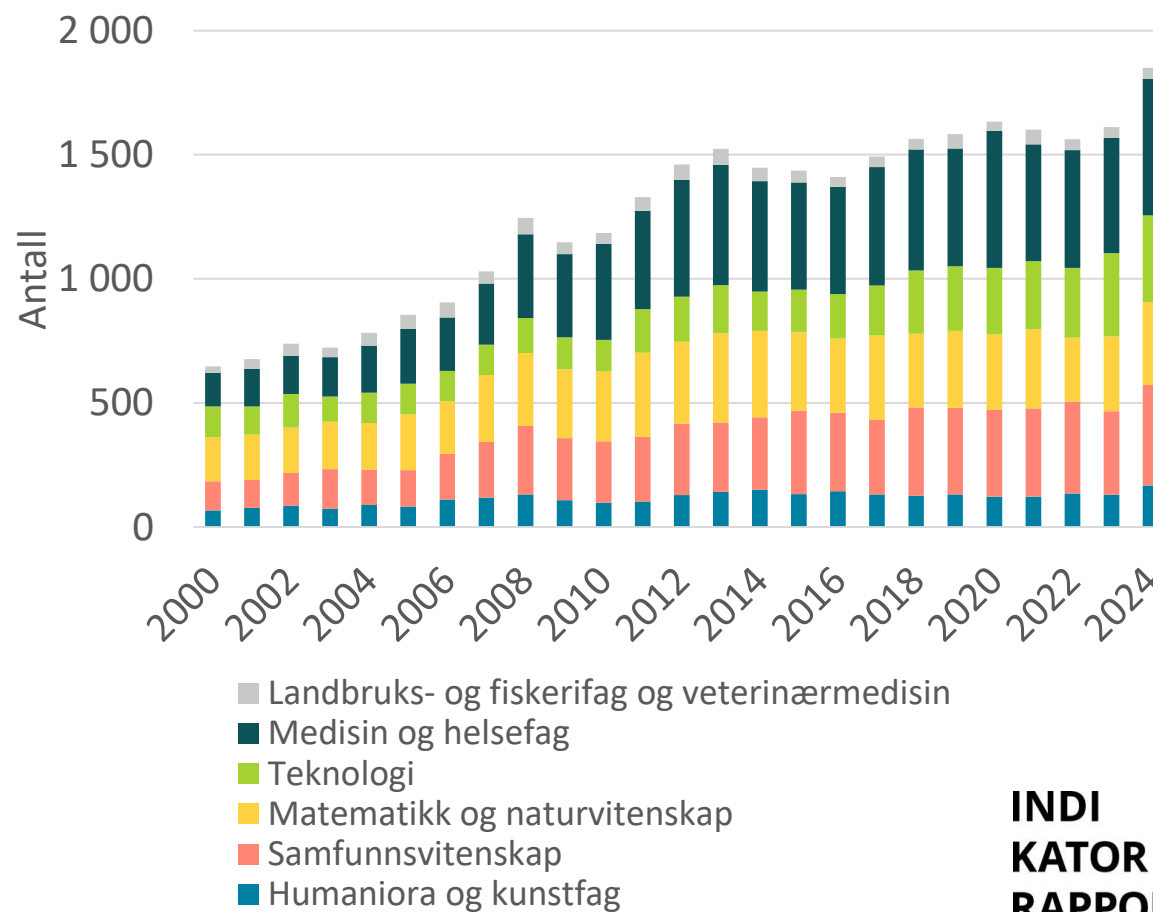
16. juni 2025

**INDI
KATOR
RAPPORT
EN**

Rekordmange doktorgrader i 2024

- 1 850 doktorgrader i 2024
- Betydelig økning blant både kvinner og menn
- Økning innenfor medisin og helsefag og samfunnsvitenskap
- Hva kan forklare veksten fra 2023 til 2024?

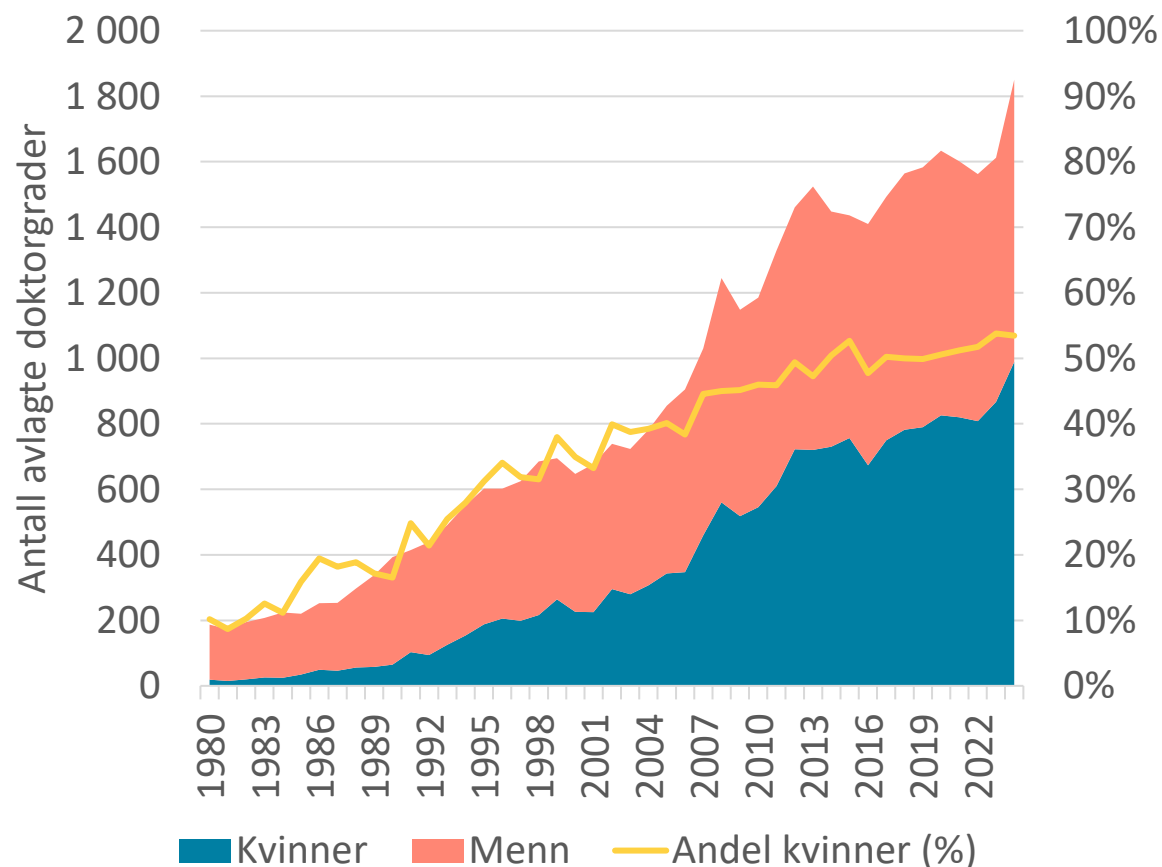
Avlagte doktorgrader etter fagområde. 2000–2024.

**INDI
KATOR
RAPPORT
EN**

Kjønnsfordeling blant de nye doktorene

Avlagte doktorgrader etter kjønn. Andel kvinner.
1980–2024.

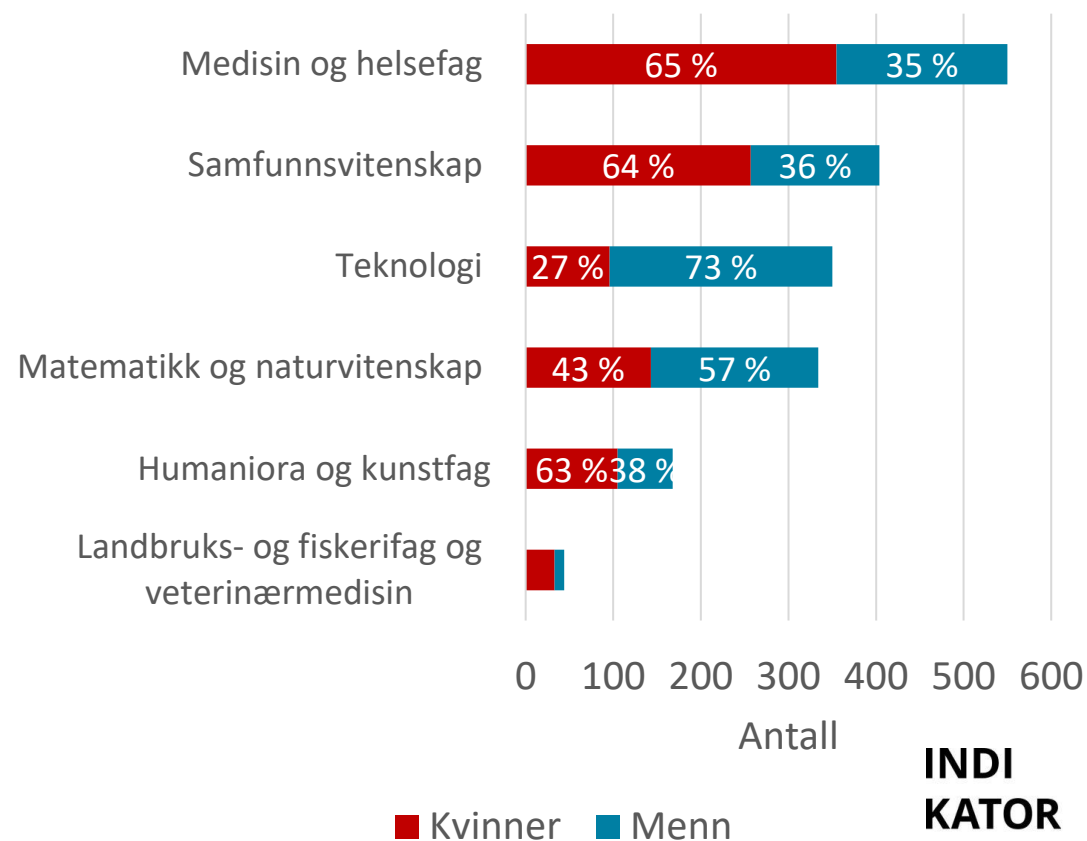

- Kvinneandelen økte mye i perioden 1980–2000
- Kjønnsbalanse, mellom 40 og 60 prosent av hvert kjønn
- 53 prosent kvinner i 2024

Kjønnsfordeling blant de nye doktorene

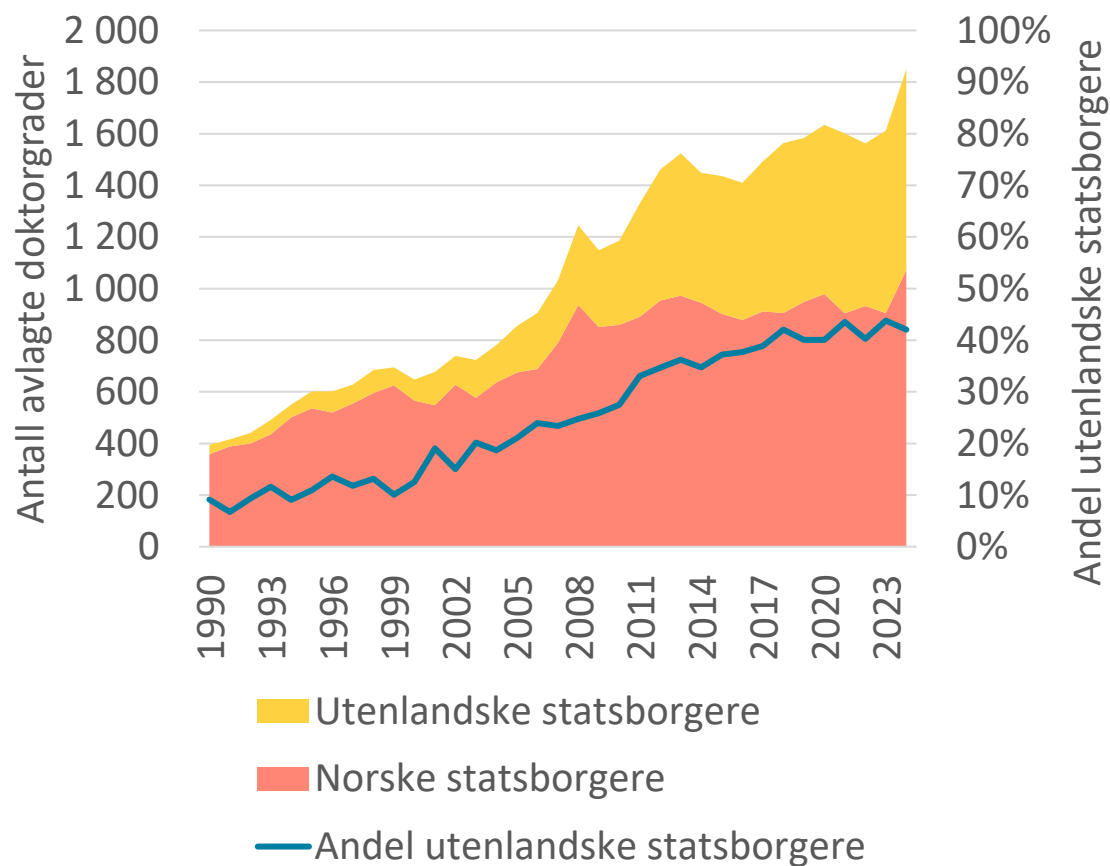
- Økt kvinneandel innenfor alle fagområder siden 2000-tallet
- Fortsatt store forskjeller mellom fagområdene
- Lav kvinneandel innenfor teknologi
- Høy kvinneandel innenfor medisin og helsefag og samfunnsvitenskap

Avlagte doktorgrader etter fagområde og kjønn. 2024.

Utenlandske statsborgere blant de nye doktorene

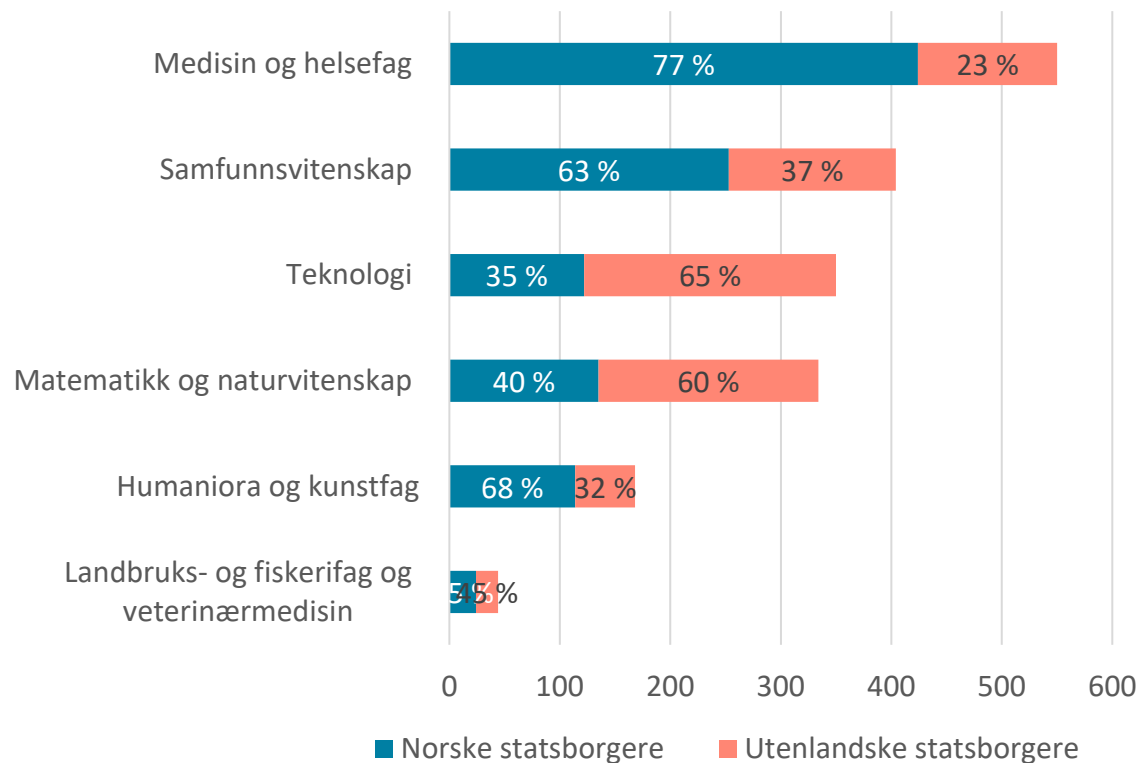
Avlagte doktorgrader etter statsborgerskap på disputastidspunktet. 1990–2024.

- Stor vekst i andel utenlandske statsborgere blant doktorandene fra år 2000
- Stabilt rundt 40 prosent siden 2018
- Menn er i flertall blant de utenlandske statsborgerne som avlegger en doktorgrad, har sammenheng med fagområde

Utenlandske statsborgere blant de nye doktorene

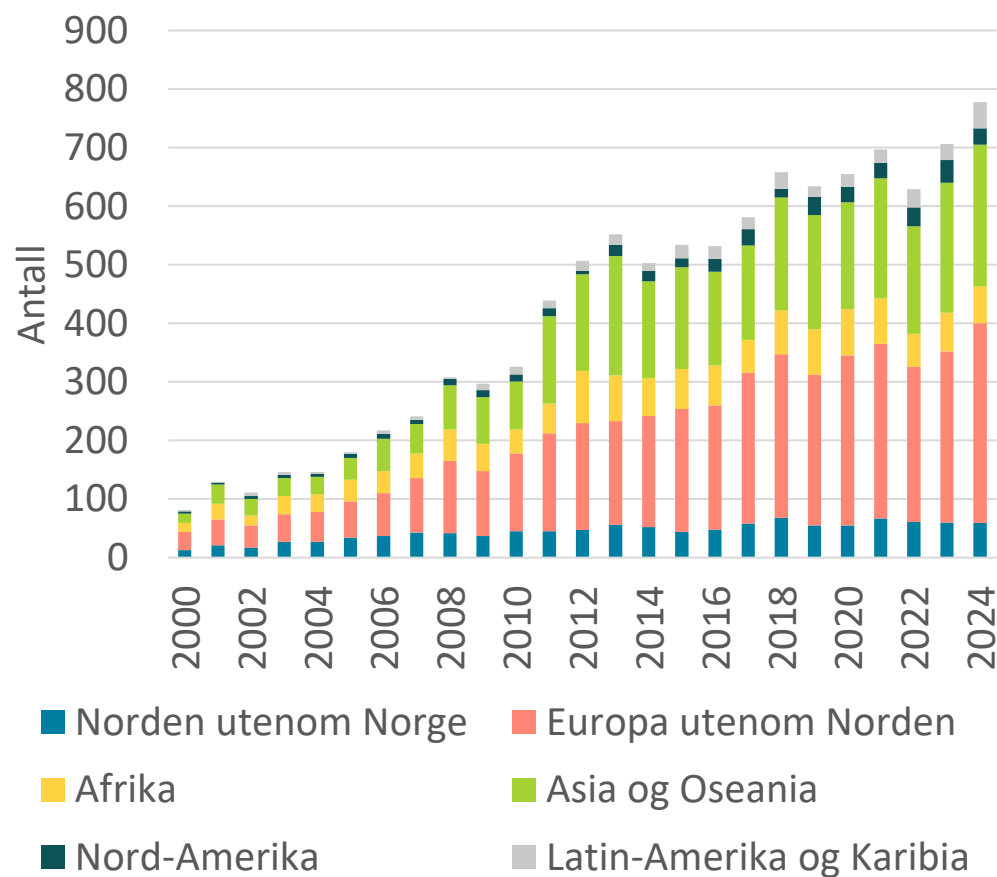
Avlagte doktorgrader etter fagområde og statsborgerskap. 2024.

- Store forskjeller i andel utenlandske statsborgere mellom fagområdene
- Teknologi og matematikk og naturvitenskap, utenlandske statsborgere i flertall

Hvor kommer de utenlandske doktorandene fra?

Doktorgrader avlagt av utenlandske statsborgere etter region. 2000–2024.

Doktorgrader etter statsborgerskap, land med flest forekomster. 2020–2024. Antall.

Land	2020	2021	2022	2023	2024
Norge	979	904	933	906	1 072
Tyskland	57	65	58	62	95
Kina	58	52	57	49	50
Iran	22	37	33	42	48
India	28	39	25	44	46
Italia	36	32	31	42	33
Sverige	24	31	30	17	27
USA	20	19	26	28	25
Russland	23	15	16	15	24
Danmark	19	21	22	26	22
Andre land	368	386	331	381	408
Totalt	1 634	1 601	1 562	1 612	1 850

Total FoU i Norge + internasjonalt blikk

Kaja Wendt

16. juni 2025

**INDI
KATOR
RAPPORT
EN**

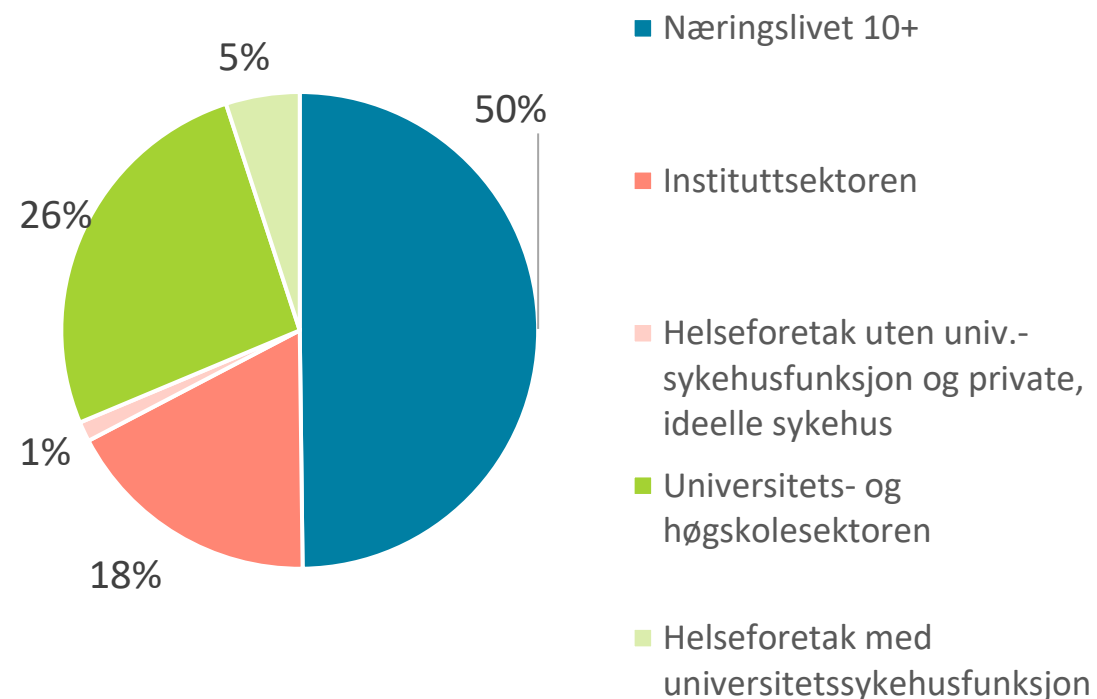
Norsk og internasjonal sektorinndeling

Nasjonal sektorinndeling	Enheter	OECDs sektorinndeling
Universitets- og høgscolesektoren	Universiteter, vitenskapelige høgscole, statlige høgscole og andre høgscole	Higher education sector
	Helseforetak med universitetssykehusfunksjon	
Instituttsektoren	Øvrige helseforetak og private, ideelle sykehus	Government sector (offentlig sektor)
	Forskningsinstitutter og andre offentlige organer med FoU, hovedsakelig kontrollert og finansiert av det offentlige.	
Næringslivet	Forskningsinstitutter som i hovedsak betjener næringslivet.	Business enterprise sector (foretakssektoren)
	Alle foretak med 50 eller flere sysselsatte, samt utvalg av foretak ned til 10 sysselsatte.	

95 milliarder kroner til FoU i 2023=1,85% av BNP

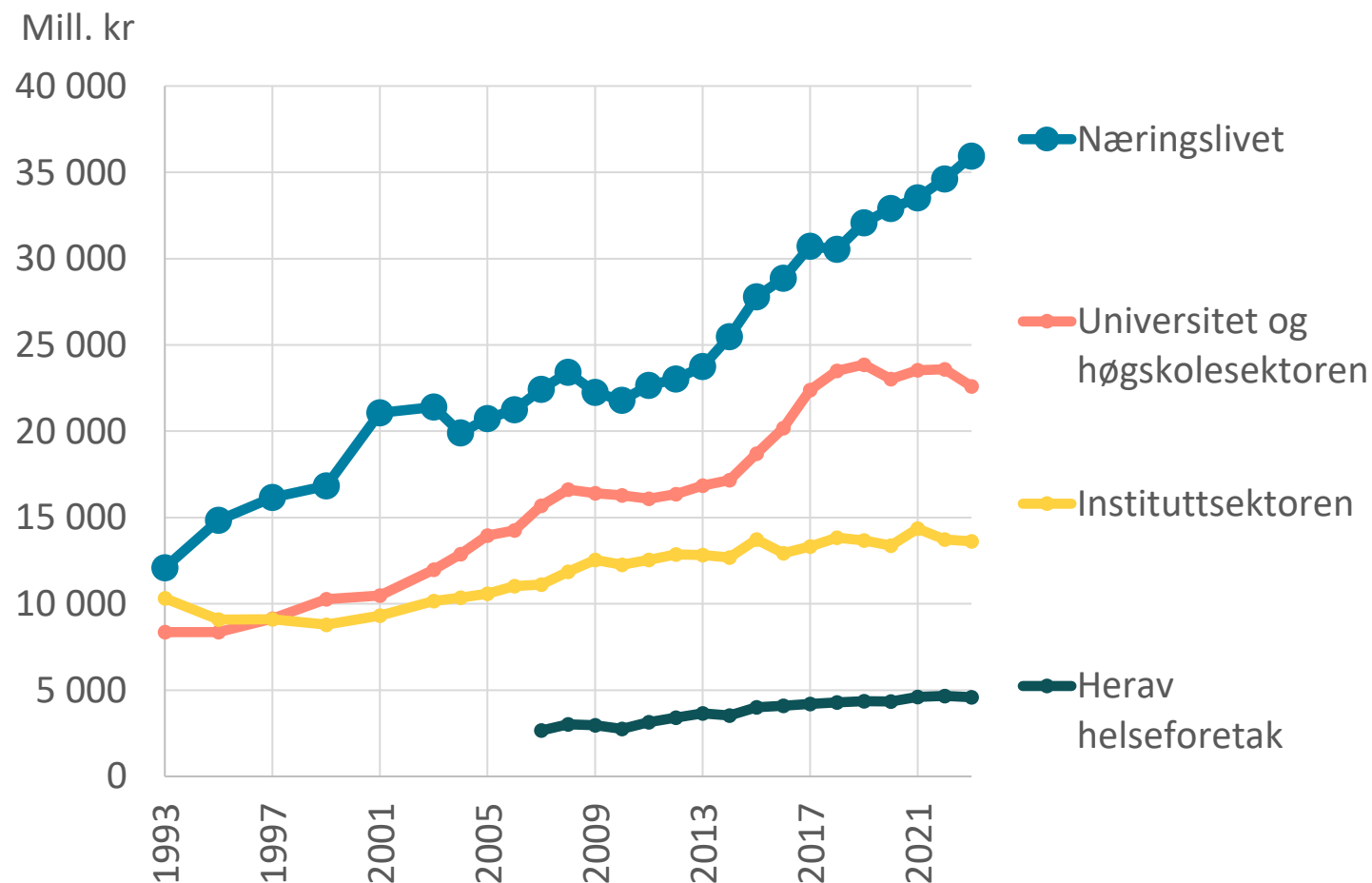
- 5,5 milliarder mer enn i 2022
- Tilnærmet nullvekst (+0,3%) i faste priser
- Datagrunnlag: A.2-tabeller eller [SSB.no](https://www.ssb.no) (tabell 13509)

Sektor	2021	2022	2023	Andel av total FoU 2023	Realvekst 2022-2023
Næringslivet ¹	38 305	42 793	47 044	50	3,8
Universitets- og høyskolesektoren	26 904	29 149	29 576	31	-4,2
Instituttsektoren	16 411	16 965	17 831	19	-0,8
Totalt	81 620	88 907	94 452	100	0,3
<i>Herav helseforetak</i>	<i>5 268</i>	<i>5 765</i>	<i>6 006</i>	<i>6</i>	<i>-1,6</i>

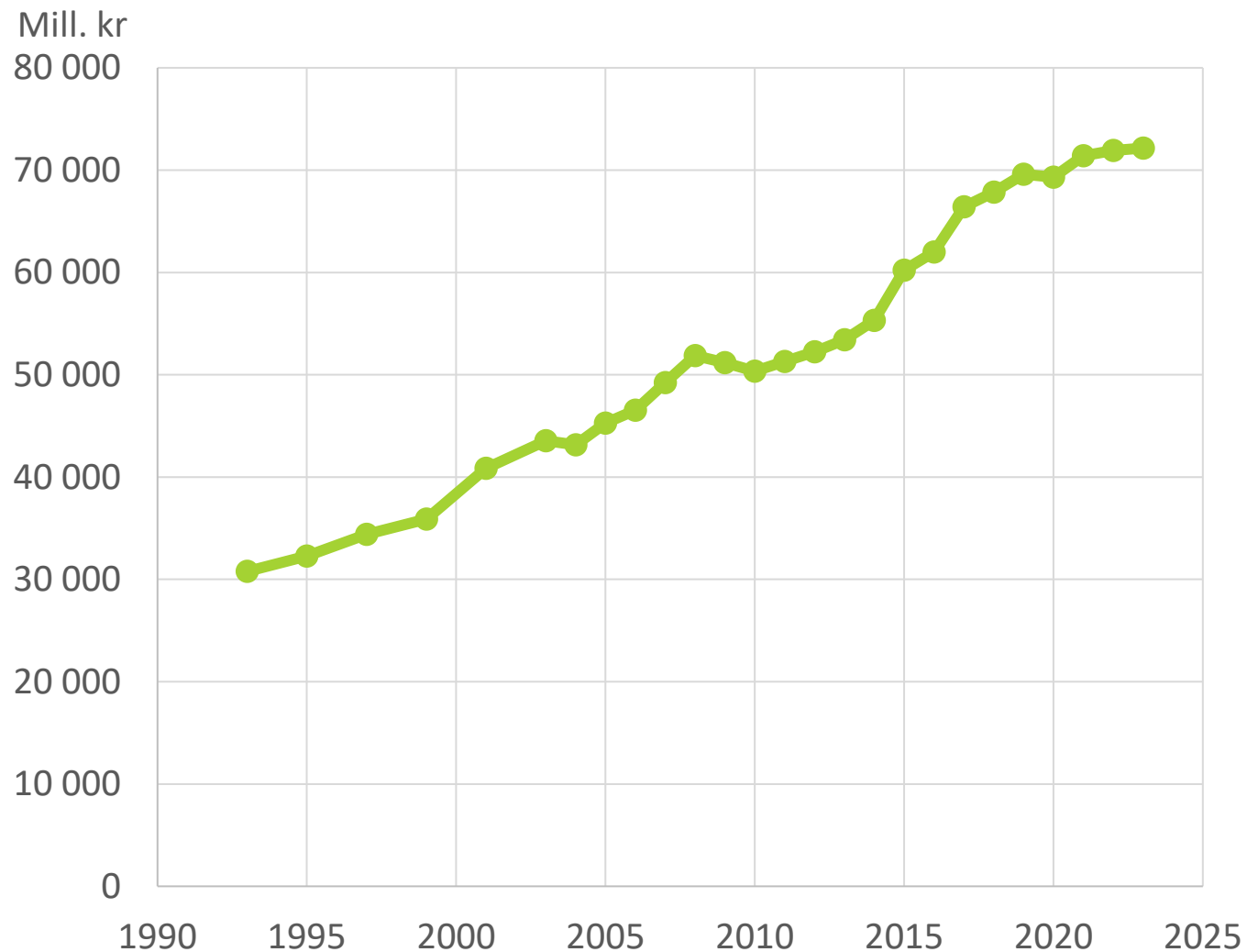
**INDI
KATOR
RAPPORT
EN**

Realvekst i norsk FoU - lange linjer

- Som vi har sett og hørt er det næringslivet som etter 2021 har hatt sterkest vekst
- UoH har hatt realnedgang etter 2021 (og 2019)
- Instituttsektor lite realvekst i mange år
- Helseforetak også realnedgang etter 2022
- **Hva betyr dette for total FoU?**

Realvekst for total norsk FoU siste 30 år

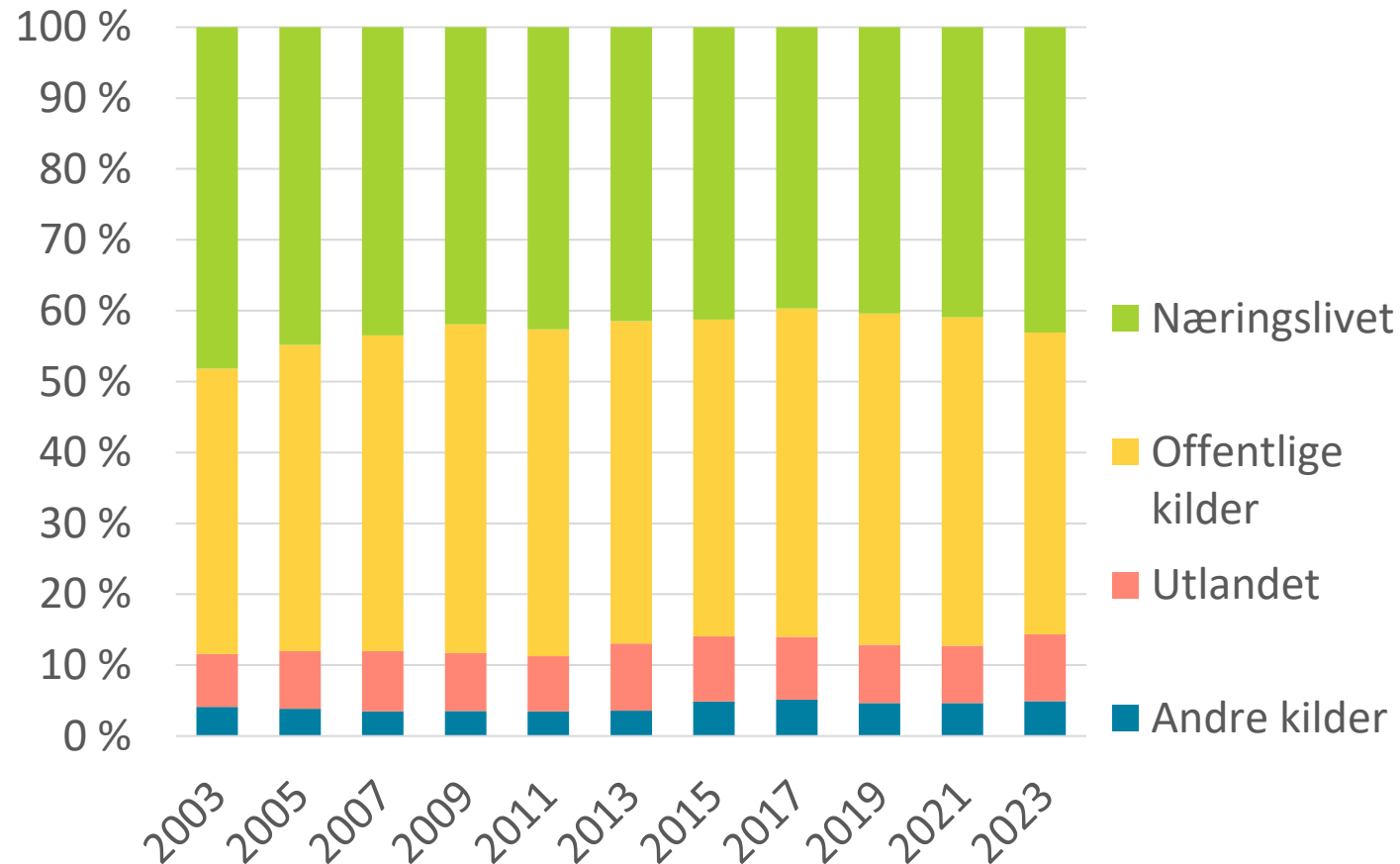

16. juni 2025

- Total FoU har hatt tilnærmet nullvekst fra 2022 til 2023
- Fra 2013 har det vært en gjennomsnittlig årlig realvekst på over 3%
- Vi ser nedgang under finanskrisen 2009 og noe nedgang under koronapandemien

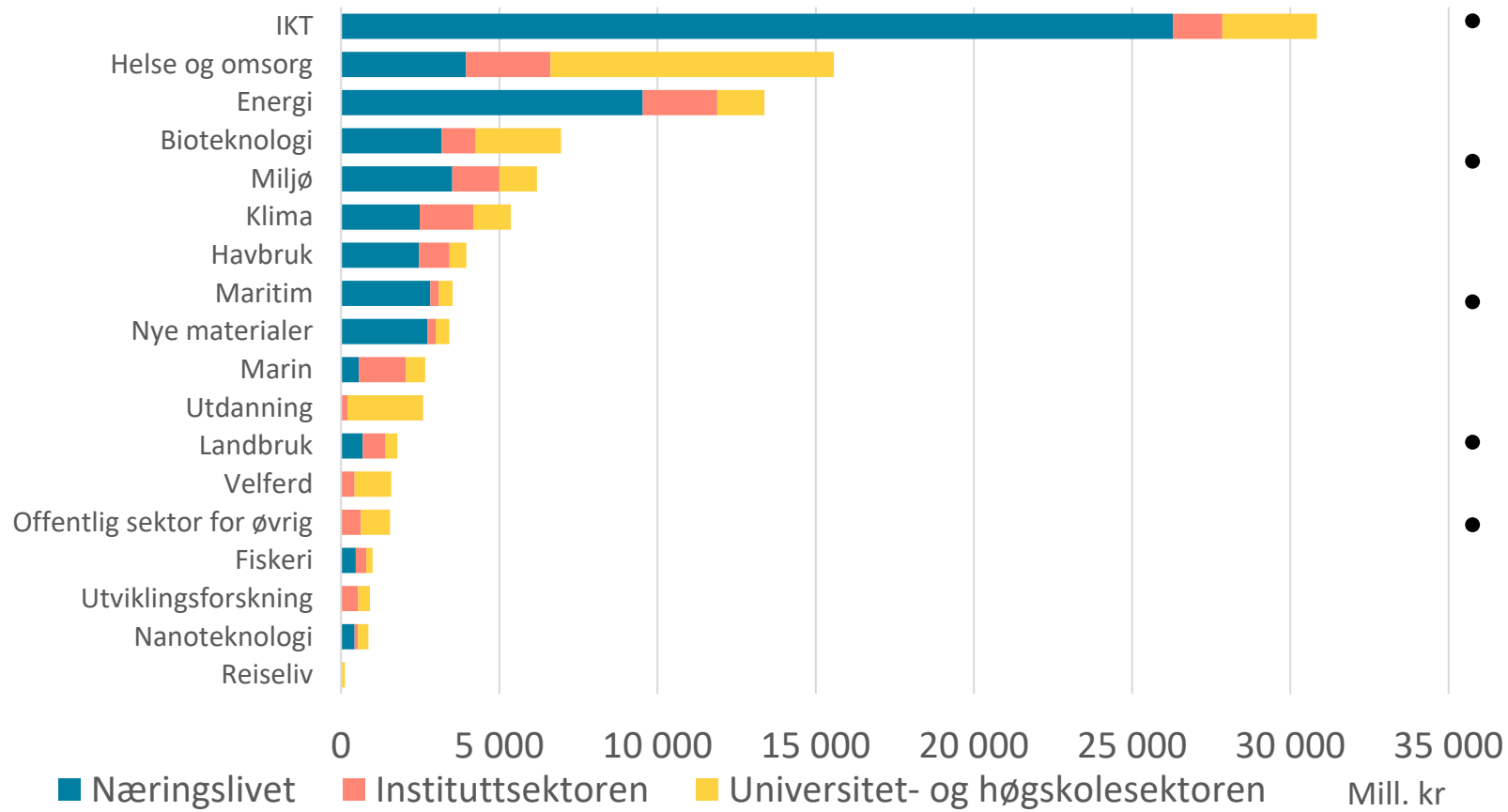
**INDI
KATOR
RAPPORT
EN**

Finansiering av norsk FoU siste 20 år

- Offentlige kilder og næringslivet like store (43%) i 2023
- Næringslivsfinansieringen økte mer enn offentlige kilder etter 2017 (48% i 2003)
- Finansiering fra utlandet vokste mest i perioden; fra 7% til 9%

Hva forsker vi på?

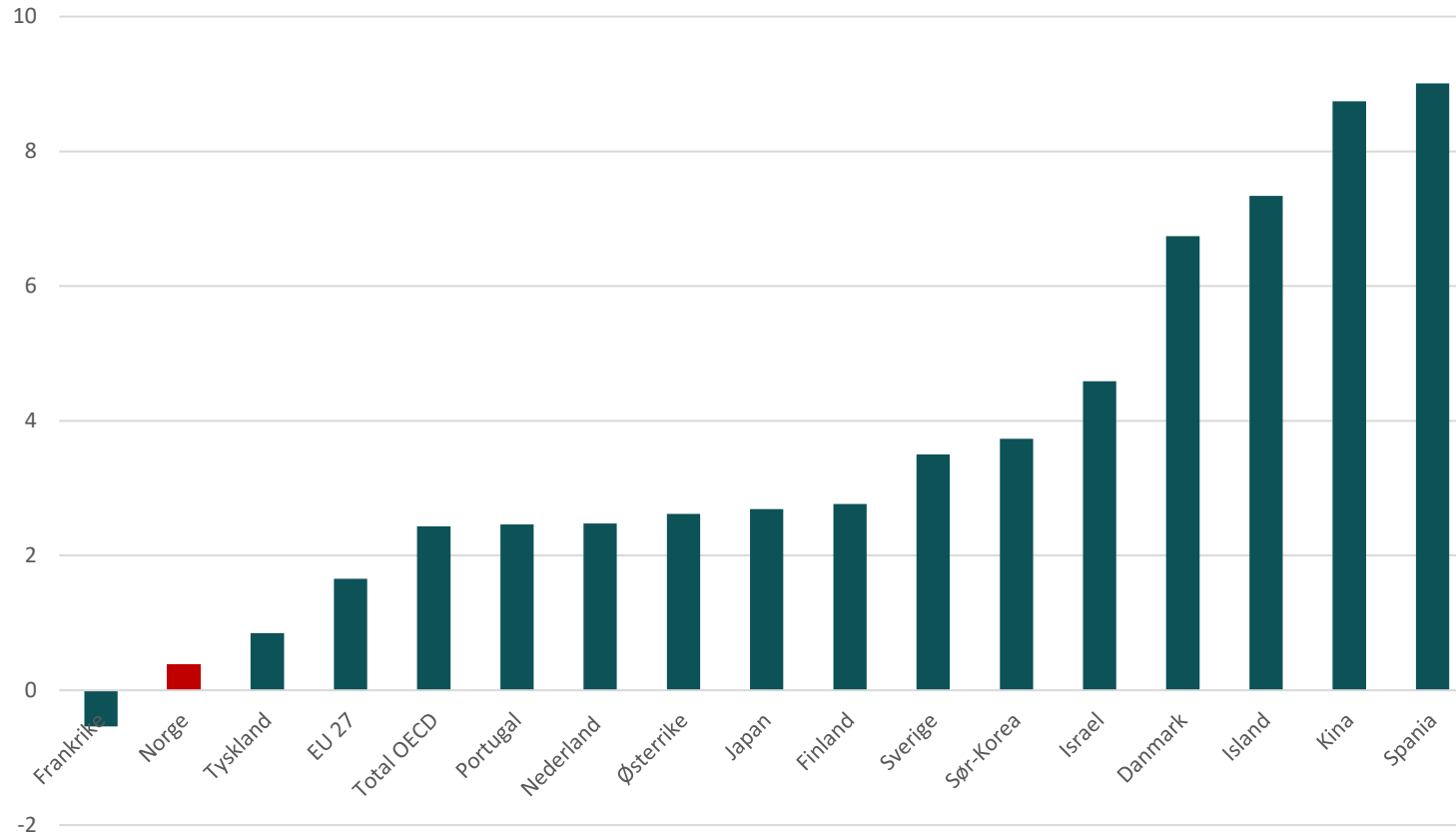

- Nasjonal del av FoU-statistikken
- Forankret i regjeringens Langtidsplan
- IKT, Helse og omsorg og Energi er størst
- Stor vekst i IKT (KI)
- FoU innen energi: vekst for fornybar og energi-effektivisering, nedgang i petroleum

**INDI
KATOR
RAPPORT
EN**

Internasjonal utvikling 2022-2023 (foreløpig)

Prosent realvekst

Kilde: OECD, MSTI

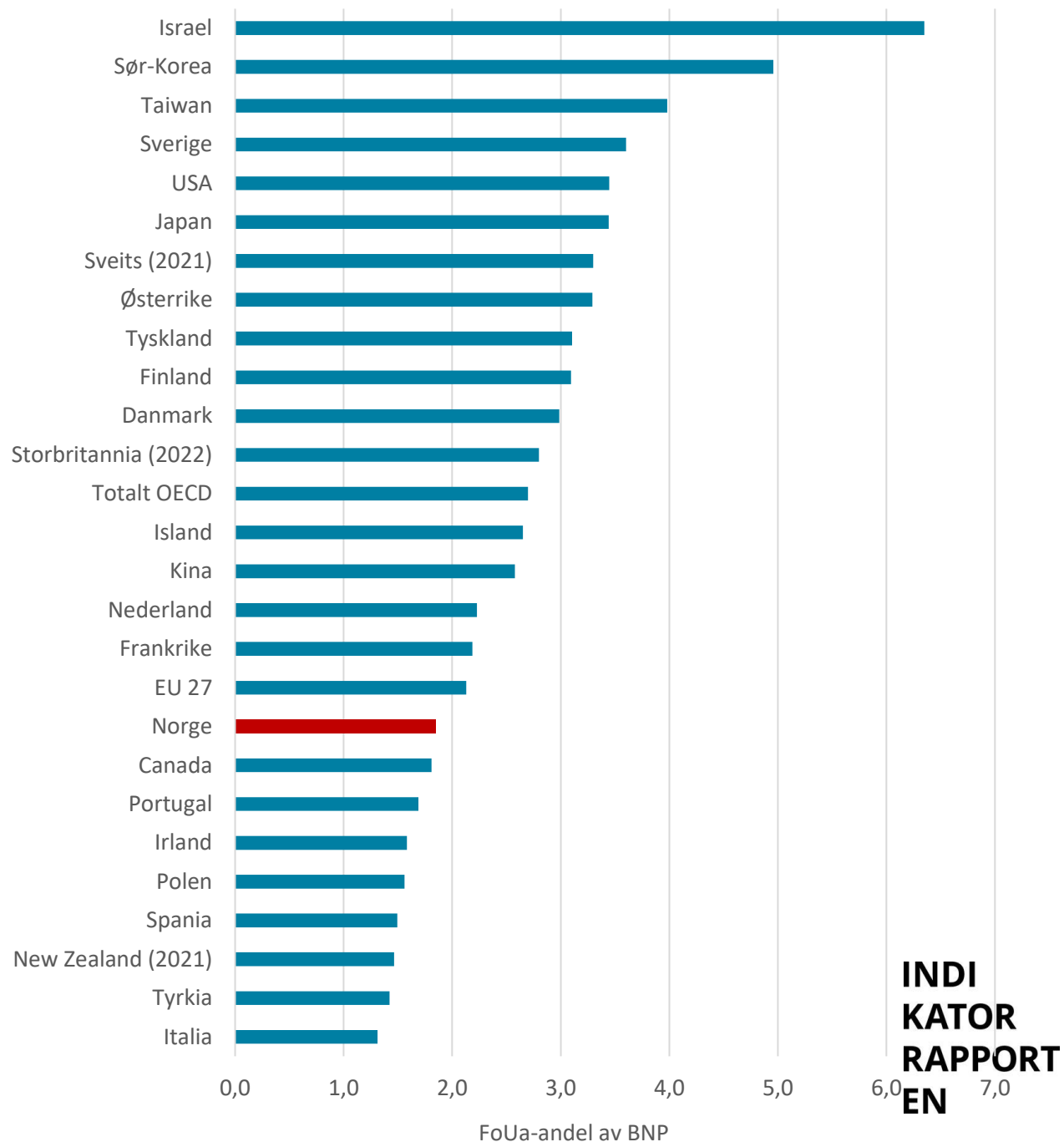
16. juni 2025

- Omregnet til PPP\$ utgjør kinesisk FoU nå 96% av USAs FoU i 2023
- Svak utvikling for Tyskland og Frankrike
- Litt bedre for Japan og Sør-Korea
- Vekst i Spania og Polen

**INDI
KATOR
RAPPORT
EN**

FoU-andel av BNP

- En hovedindikator, gir overblikk
- Mange land knytter politikk til denne indikatoren
- For Norge har den vært problematisk pga. høyt og varierende BNP (olje- og gasspriser)

Takk for oppmerksomheten!

Spørsmål?